Speelruimte- en uitvoeringsplan

gemeente Waadhoeke - harmonisatie speelruimtebeleid

zomer 2019

GEMEENTE waadhoeke

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1 Aanleiding
1.2 Doel
1.3 Werkwijze en participatie
1.4 Opzet rapport
1.5 Belang van spelen
1.6 Wettelijk kaders

2 Speelruimte onderzoek 4
2.1 Huidige beleidsplannen
2.2Demografische gegevens
2.3 Online vragenlijst
2.4 Resultaten veldwerk

3 Visie 10
3.1 Uitgangspunten
3.2 Een plek voor iedereen
3.3 Samen in beweging, samenwerken

4 uitvoeringsplan 12
4.1 Uitgangspunten en kaders
4.2 Beheer voorzieningen
4.3 Uitvoeringsprogramma

5 Conclusie 15

6 Bijlagen 16
- Uitvoeringskaarten Franeker
- Uitvoeringskaarten grote dorpen
- Uitvoeringskaarten overige dorpen
- Uitvoeringskaarten kleine dorpen

Uitgave
Gemeente Waadhoeke
November 2019

Tekst - onderzoek - vormgeving
Speelplan BV

Samenwerking
Gemeente Waadhoeke

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 1 januari 2018 is de gemeente Waadhoeke ontstaan uit het samengaan van de voormalige gemeenten Franekeradeel, het Bildt, Menameradiel en uit vier dorpen van voormalige gemeente Littenseradiel. De verschillende gemeenten hadden allemaal een eigen aanpak en visie over de openbare speelvoorzieningen.

De samenvoeging van deze gemeenten vormt de aanleiding om het beleid te vernieuwen en te harmoniseren. Op deze manier is voor alle inwoners van de gemeente duidelijk wat de visie is en wat op de korte termijn verwacht kan worden.

1.2 Doel

Het speelruimteplan is een leidraad voor de inrichting van gemeentelijke speel- en sportvoorzieningen. Het plan heeft als doel om alle betrokken partijen mee te nemen en gelijk te behandelen.

Door heldere kaders op te stellen, weten alle partijen wat verwacht kan worden van de gemeente en wat de gemeente verwacht van bewoners, speeltuin- en belangenverenigingen.

1.3 Werkwijze en participatie

In de eerste helft van 2019 is een speelruimteonderzoek uitgevoerd, wat de basis vormt van dit plan.

Dit onderzoek geeft inzicht in het openbare speel- en sportaanbod en het gebruik, waardering en ervaringen van inwoners en speeltuinverenigingen. Tijdens de rondgang zijn door bureau Speelplan alle speelterreinen bezocht en beoordeeld. Daarnaast zijn financiële scenario's voor de speelruimte opgesteld.

Door middel van een online vragenlijst is naar de mening gevraagd van bewoners, speeltuinverenigingen, dorpsbelangen of andere partijen die zich inzetten voor de openbare speelruimte. De vragenlijst bestond uit een evaluatie van de huidige situatie en een blik vooruit op het nieuwe speelruimtebeleid.

1.4 Opzet rapport

Het eerste deel van het rapport bestaat uit een toelichting op het speelruimteonderzoek. Daarna volgt de visie voor de openbare speel- en sportruimte.

Vervolgens wordt deze visie vertaald naar een uitvoeringsplan. Hierin worden kaders en richtlijnen gegeven voor de herinrichting, de onderhoudskosten inzichtelijk gemaakt en een uitvoeringsprogramma voor de periode 2020-2023 voorgesteld.

1.5 Belang van spelen

Spelen is voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk. Door spel ontwikkelen kinderen sociale, motorische, cognitieve, creatieve en emotionele vaardigheden die belangrijk zijn om deel te nemen aan de samenleving. Buitenspelen is gezond, draagt bij aan de sociale contacten in de buurt en biedt spelmogelijkheden die binnen niet mogelijk zijn. Het is niet voor niets dat de overheid zich al decennia lang inzet voor voldoende, aantrekkelijke en veilige speelplaatsen.

Buitenspelen is niet alleen goed voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Aantrekkelijke speelruimte is tevens goed voor de positieve beleving en leefbaarheid van een buurt. Speel- en sportplekken kunnen een belangrijke ontmoetingsfunctie vervullen en bijdragen aan de sociale cohesie in de buurt.

1.6 Wettelijk kaders

Er bestaat geen wettelijke verplichting voor gemeentes om speelplekken aan te leggen. Buitenspelen zelf is wel (en niet voor niets) een recht! Jeugdigen hebben net als volwassenen behoefte aan en recht op mogelijkheden om te ontspannen en te recreëren. Dit recht is vastgelegd in artikel 31 van het Internationale Verdrag voor De Rechten van het Kind, dat in 1995 door de Nederlandse overheid is geratificeerd.

Artikel 31 van de Rechten van het Kind (Verenigde Naties):

"Het kind heeft recht op rust en vrije tijd, om te spelen en op recreatie, en om deel te nemen aan kunst en cultuur. Kinderen moeten daarvoor de tijd hebben en er moet ongevaarlijk en leuk speelgoed zijn en veilige speelplekken. Dit geldt voor alle kinderen, dus ook voor kinderen in ontwikkelingslanden, of voor kinderen met een handicap. Speelplekken moeten er niet alleen voor kleine kinderen zijn. Er moeten ook plekken zijn voor tieners om zich te kunnen vermaken."

Het voorzien in formele speelplekken is een aanbeveling om buitenspelen te faciliteren en te stimuleren. Een gemeente is vrij om hier invulling aan te geven. Voor de inrichting van de formele speelplekken is wel specifieke wetgeving vastgesteld in de vorm van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS).

2.1 Huidige beleidsplannen

In het voorjaar van 2019 heeft een speelruimteonderzoek plaatsgevonden in de gemeente. In dit hoofdstuk worden eerst de huidige beleidsplannen toegelicht, vervolgens worden de onderzoeksresultaten en de online vragenlijst behandeld.

'Maatwerk door samenspel' - 2016

In de voormalig gemeenten is alleen in Franekeradeel recent beleid voor de speelruimte aanwezig. In 2016 is een actualisatie opgesteld van het speelruimtebeleid, genaamd: 'Maatwerk door samenspel'.

Een belangrijk verschil tussen de voormalig gemeente Franekeradeel en de overige gemeenten is de rol van speeltuinverenigingen. In Franekeradeel was de gemeente voornamelijk verantwoordelijk voor onderhoud en vervangingen van de voorzieningen, terwijl in de andere gemeenten lokale partijen een nadrukkelijke rol spelen.
Het uitgangspunt van het beleidsstuk is dat in Franekeradeel, en met name in Franeker, deze samenwerking ook gaat ontstaan. De dorpen dienen daarbij als uitgangspunt, hier is een positieve trend zichtbaar als het gaat om buitenspelen.

Sleutelwoorden daarbij zijn: participatie, samenwerking en maatwerk. Op die manier zijn de afgelopen periode speelvoorzieningen gerealiseerd die passen bij de behoefte en wensen van het dorp. Vaak geïnitieerd door dorpsbelang en in samenwerking met andere partijen als sportverenigingen, woningcorporatie en gemeente. Waar nodig werd een beroep op het dorpen- en wijkenfonds gedaan en werd fondswerving opgestart.

Voor Franeker moet eenzelfde aanpak gaan gelden, door middel van een wijkgerichte aanpak. Waarbij voorzieningen worden ontwikkeld die aansluiten bij de schaal, ambitie en wensen van de wijk en in samenwerking met de wijk- en buurtverenigingen. Waar de ambities van de wijk hoger liggen dan de beschikbare gemeentelijk middelen, daar zullen de wijk- en buurtverenigingen externe financiering moeten regelen.

'Beheerplan Speelvoorzieningen Franekerdeel 2016-2025'

In 2016 is voor Franekeradeel ook een beheerplan opgesteld voor de periode 2016-2025. Hierin wordt ten eerste de werkzaamheden en taakverdeling omschreven:

- Jaarlijks (1x) vindt een functionele inspectie plaats.
- Visuele inspectie gebeurt bij elke groenonderhoudsbeurt.
- Eenmaal per 3 jaar vindt een uitgebreide inspectie plaats. Deze inspectie wordt gebruikt om het MVP (meerjaren-vervangingsprogramma) te actualiseren.

Taakverdeling:

- Kleine reparaties en/of aanpassingen aan toestellen en ondergrond: Skûle Welzijn (stad) en Wonen Noordwest Friesland (dorpen).
- Voor vervanging speeltoestellen en ondergronden is een voorziening getroffen.
- Voor beheer en onderhoud is een jaarlijks budget beschikbaar. Niet benutte middelen worden toegevoegd aan de voorziening.

Valdempende ondergronden

De insteek is om, waar mogelijk, gras als ondergrond te gebruiken. Waar houtsnippers of andere valdempende ondergronden niet nodig zijn, wordt gefaseerd overgeschakeld op gras. Waar een meer valdempende ondergrond nodig is, wordt dat per toestel aangebracht (alleen de valcirkel) en met het meest geschikte materiaal.

Kwaliteitsniveau

Het beheer van de speelvoorzieningen gebeurt op een sobere en doelmatige manier. Dit betekent aandacht voor veiligheid en functionaliteit. Periodieke schoonmaak van de toestellen valt niet binnen deze inzet.
We willen in gesprek met de dorpen, buurt- en wijkverenigingen bekijken in hoeverre deze taak door het dorp c.q. de wijk zelf opgepakt kan worden.

	Begroting	Subsidies aan dorpsbelangen	Regeling	Subsidies aan scholen	Klein Onderhoud	Groot Onderhoud
Franekeradeel	€53.325,- (€26.750,- voor vervangingen)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Woonstichting	Gemeente
Menameradiel	€2.200,-	3.794,40 / €30,60 per toestel	1/3 subsidie, desgewenst 1/3 lening en 1/3 derde eigen inbreng. 1x in periode van 9 jaar	n.v.t.	Dorpsbelang / speeltuinvereniging	Gemeente
Het Bildt	n.v.t.	€6.367,-	Eenmalig 70%, tot max. van €5.000,-	30%, tot max van €1.500,-	Woonstichting	Gemeente
Littenseradiel	€3.190,-	€2.540,-	1x in de 5 jaar, 50% tot een max. van €2.300,-	n.v.t.	Dorpsbelang / speeltuinvereniging	Dorpsbelang / speeltuinvereniging

Tabel 01: overzicht afspraken per voormalige gemeente

Notitie speeltuinbeleid 't Bildt 2005-2009

Bij voormalig gemeente Het Bildt is een notitie speeltuinbeleid aanwezig., dit stuk gaat in op de afspraken en verantwoordelijkheden van betrokken partijen.

Voor de aanleg van een nieuwe speelplek, moet de aanvrager van de subsidie aan diverse voorwaarden voldoen. Wanneer hieraan voldaan wordt, kan aanspraak gemaakt worden op de speeltuinregeling. Deze regeling stelt een subsidiebedrag beschikbaar voor de aanleg van een speeltuin.

Het onderhoud van de grasmat is voor rekening van de gemeente, mits dat praktisch gezien mogelijk is. Als de inrichting zodanig is dat machinaal maaien niet of nauwelijks mogelijk is, dan zal de aanvrager daar zelf voor moeten zorgen. In dit soort gevallen zal de gemeente een maaivergoeding van € 125 per jaar verstrekken.

Verantwoordelijkheid

Volgens de wet moet de beheerder van de speeltoestellen ervoor zorgen dat de speeltoestellen veilig zijn. De gemeente beheert openbare speelplekken, tenzij is vastgelegd in een beheersovereenkomst dat een vereniging of school dit doet. De beheerder van een speeltuin dient een goede aansprakelijkheidsverzekering te hebben afgesloten, ook als dit beheer is overgedragen aan een vereniging.

Menameradiel en Littenseradiel

Voor de voormalig gemeenten Littenseradiel en Menameradiel zijn geen specifieke beleidsstukken beschikbaar met het thema spelen. In het overzicht hiernaast zijn de bekende/gemaakte afspraken van de voormalige gemeenten weergegeven (tabel 01).

2.2 Demografische gegevens

Gemeente Waadhoeke bestaat uit 41 kernen, op 1 januari 2017 woonden hier ruim 46.000 inwoners. In de 33 kernen waar één of meerdere speelvoorzieningen liggen, wonen ruim 45.000 inwoners.

De samenstelling van de inwoners verandert. Zo is de jongste groep (0 tot 10 jaar) de afgelopen jaren sterk gedaald (25% in 14 jaar tijd). Het aantal jongeren tussen de 10 en 20 jaar is vrij stabiel gebleven.

Het aantal jongeren tussen de 20-25 jaar afgenomen met bijna 10%, het aantal inwoners tussen de 30 en 40 jaar is sterk gedaald (-37%) in de afgelopen 15 jaar. Daarentegen is in dezelfde periode een grote stijging van de leeftijdsgroep 50 tot 65 jarigen (16%), deze groep wordt ook wel de groep 'toekomstige ouderen' genoemd. De grootste stijging is te zien bij de leeftijdsgroep 65 tot 80 jaar (54%). In gemeente Waadhoeke is een sterkere vergrijzing en ontgroening aan de gang dan in de rest van Friesland.

Franeker
In de stad Franeker varieert het aandeel kinderen sterk per wijk, een mogelijke verklaring hiervoor is de aanwezigheid van seniorenwoningen en-voorzieningen. In enkele buurten is het percentage erg laag (10-15%), in andere buurten is het juist hoog (25% of hoger). Wanneer naar de speelruimte wordt gekeken, geldt dat in een deel van de wijken in Franeker het aantal voorzieningen aan de hoge kant is in verhouding met het aantal kinderen. In dat geval zijn wel relatief veel trapvelden en kleine speelvoorzieningen aanwezig.

Dorpen Franekeradeel
In voormalig gemeente Franekeradeel is in relatief veel kleine dorpen een openbare speelvoorziening aanwezig. In een vijftal dorpen is een minimaal aantal kinderen aanwezig (tot max. 50), maar wel één of twee speelvoorzieningen. In de grotere dorpen sluit het aanbod aan bij de vraag.

Het Bildt
Deze voormalige gemeente bestaat uit relatief grote dorpen, na Franeker is Sint Annaparochie de grootste kern in de gemeente. De jongste leeftijdsgroep is duidelijk het minst vertegenwoordigd, met daaropvolgend de leeftijdsgroep 5-9 jaar. Qua verdeling van de voorzieningen in verhouding met het aantal inwoners of kinderen zijn in deze gemeente geen gekke uitschieters.

Littenseradiel
In Littenseradiel wonen 439 kinderen (23% van de inwoners). Van dit aantal is bijna een derde tussen de 15-19 jaar. Ondanks het grote aandeel jongeren, zijn er geen openbare sportplekken of voorzieningen aanwezig. Het is de vraag of het aanbod goed aansluit bij de vraag.

Menameradiel
In Menameradiel is ingezet op centrale, grote voorzieningen in de dorpen. Dronryp, Menaam, Berltsum behoren tot de grootste dorpen in de gemeente. Met name in Dronryp is het de vraag of de speelplek voorziet in de vraag. In de kleinere dorpen van deze voormalige gemeente zijn goede speelvoorzieningen aanwezig, die ruimschoots voorzien in de vraag.

Plaats	Gemeente	*0-4 jr.*	*5-9 jr.*	*10-14jr.*	*15-19 jr.*	0-19 jr.	Totale bevolking
Franeker	Franekeradeel	*525*	*602*	*690*	*775*	**2.592**	**12760**
Sexbierum	Franekeradeel	*93*	*104*	*101*	*124*	**422**	**1732**
Tzummarum	Franekeradeel	*59*	*77*	*94*	*79*	**309**	**1373**
Tzum	Franekeradeel	*57*	*57*	*64*	*79*	**257**	**1138**
Achlum	Franekeradeel	*27*	*39*	*34*	*38*	**138**	**609**
Oosterbierum	Franekeradeel	*24*	*32*	*24*	*28*	**108**	**524**
Ried	Franekeradeel	*29*	*23*	*30*	*35*	**117**	**452**
Dongjum	Franekeradeel	*14*	*17*	*30*	*25*	**86**	**367**
Herbaijum	Franekeradeel	*8*	*11*	*16*	*14*	**49**	**259**
Peins	Franekeradeel	*7*	*13*	*11*	*23*	**54**	**256**
Hitzum	Franekeradeel	*10*	*7*	*5*	*14*	**36**	**233**
Schalsum	Franekeradeel	*4*	*9*	*12*	*6*	**31**	**136**
Zweins	Franekeradeel	*5*	*10*	*5*	*9*	**29**	**114**
St.-Annaparochie	het Bildt	*229*	*269*	*308*	*333*	**1.139**	**4823**
Minnertsga	het Bildt	*78*	*91*	*114*	*113*	**396**	**1766**
St.-Jacobiparochie	het Bildt	*74*	*84*	*116*	*112*	**386**	**1725**
Oudebildtzijl	het Bildt	*34*	*50*	*64*	*70*	**218**	**987**
Vrouwenparochie	het Bildt	*39*	*45*	*39*	*48*	**171**	**701**
Nij Altoenae	het Bildt	*16*	*23*	*28*	*20*	**87**	**315**
Winsum	Littenseradiel	*58*	*56*	*54*	*72*	**240**	**1060**
Wjelsryp	Littenseradiel	*30*	*21*	*22*	*32*	**105**	**464**
Spannum	Littenseradiel	*13*	*18*	*20*	*19*	**70**	**276**
Baaium	Littenseradiel	*4*	*6*	*5*	*9*	**24**	**116**
Dronryp	Menameradiel	*153*	*177*	*192*	*206*	**728**	**3290**
Menaam	Menameradiel	*139*	*163*	*137*	*161*	**600**	**2593**
Berltsum	Menameradiel	*144*	*177*	*157*	*165*	**643**	**2530**
Marsum	Menameradiel	*38*	*55*	*51*	*60*	**204**	**1043**
Deinum	Menameradiel	*46*	*45*	*55*	*88*	**234**	**1000**
Bitgummole	Menameradiel	*49*	*45*	*51*	*72*	**217**	**902**
Bitgum	Menameradiel	*37*	*54*	*49*	*47*	**187**	**794**
Boksum	Menameradiel	*12*	*20*	*27*	*37*	**96**	**407**
Ingelum	Menameradiel	*17*	*11*	*32*	*26*	**86**	**383**
Wier	Menameradiel	*5*	*6*	*8*	*14*	**33**	**204**
		2.077	*2.417*	*2.645*	*2.953*	***10.092***	***45.332***

Tabel 02: aantal kinderen en inwoners per dorp

2.3 Online vragenlijst

De online vragenlijst voor bewoners van de gemeente Waadhoeke is in de periode van 27 mei t/m 7 juli 2019 door 520 respondenten ingevuld.

Voormalige gemeenten
Respondenten uit Franekeradeel zijn het minst tevreden over hun huidige speelruimte (gemiddeld cijfer: 5,6). Dit heeft verband met de toegankelijkheid van de speelplekken, gebrek aan groen en verkeersdrukte. In het Bildt (6,3) is men als enige tevreden over onderhoud en veiligheid. In Menameradiel (6,2) mogen kinderen het meest zelfstandig overal naartoe. In Littenseradiel (6,2) wordt als enige aangegeven dat ze geen gebrek hebben aan bespeelbaar groen. Men is in Littenseradiel ook het meest tevreden over de samenwerking met de gemeente.

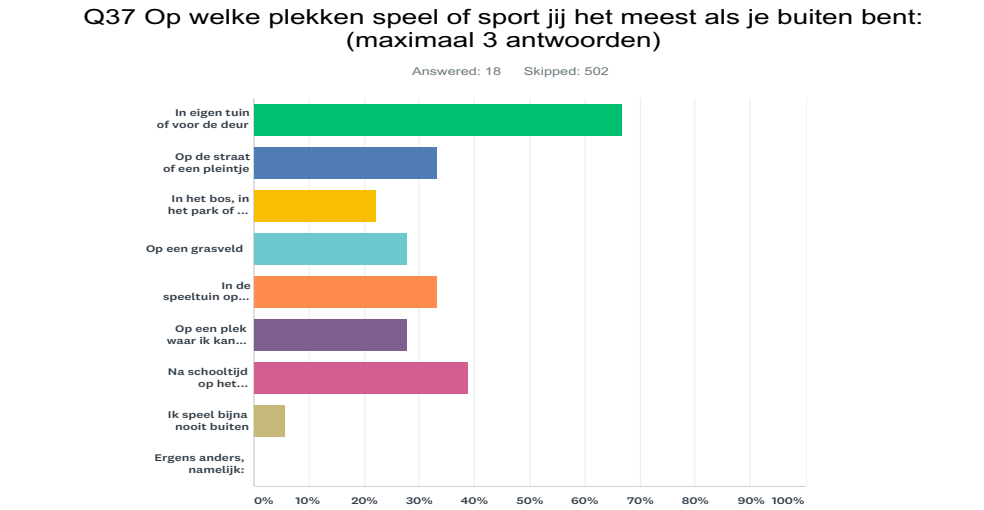
Openbare speelruimte
Een meerderheid van de volwassen respondenten (72%) geeft aan dat de aanwezige speeltuinen of sportplekken in de buurt niet aantrekkelijk zijn. Vooral omdat plekken te ver zijn. Met name Dronryp wordt meerdere malen genoemd om het beperkte speelaanbod in de buurt. Volwassenen geven aan dat kinderen vooral in eigen tuin spelen (83%). Als tweede spelen kinderen op speeltoestellen bij speelplaatsen (54%) en op de derde plaats, op straat (42%). Spelen in het groen is niet populair met 7,6%. Kinderen geven zelf een ander antwoord. ze spelen het meest in eigen tuin (67%) en verder overal waar er nog meer gespeeld kan worden. 44% geeft aan in de natuur te spelen, 39% geeft aan dat er geen natuur in de buurt is om in te spelen. 1 op de 3 kinderen geeft aan niet goed buiten te kunnen spelen. Als reden om niet goed te kunnen spelen, geven ze aan dat de speelplek saai is. Een andere reden is, dat er geen speelplek in de buurt is. Met name oudere kinderen geven aan dat er onvoldoende plekken zijn.

Veiligheid
Er wordt door veel mensen aangegeven dat er straten en wegen zijn die een barrière vormen voor spelende kinderen. 73% geeft aan dat er straten zijn die kinderen niet zelfstandig mogen oversteken.

Verbeterpunten
Mensen willen vooral meer plekken met speeltoestellen en met name uitdagende toestellen. Ook meer sportplekken en veilige speelroutes worden vaker genoemd dan bijvoorbeeld meer groen om in te spelen, of een plek waar ook volwassenen en ouderen kunnen bewegen.

Betrokkenheid
Bijna de helft van de mensen (40%) geeft aan mee te willen denken, wanneer een speelplek in hun buurt wordt aangelegd of opnieuw ingericht. Sommigen hebben zelf al ideeën. Zoals het aanleggen van natuurspeeltuinen, skate- en crossbanen, dit laatste zou bijvoorbeeld van een ijsbaan gemaakt kunnen worden. Daarnaast willen kinderen ook graag meer zit- en chillplekken.

De verenigingen
De meeste verenigingen (52%) bestaan al langer dan 20 jaar en hebben leden. De meeste respondenten zijn niet op de hoogte van de gemaakte afspraken met de gemeente, en of deze überhaupt wel bestaan. Er worden verschillende verbeterpunten voorgesteld, met name de communicatie kan beter. Anderen geven aan dat er vragen zijn over het beheer of de staat van de speeltuin. Een aantal respondenten zijn sinds kort in contact met de gemeente en zijn hier positief over.

2.4 Resultaten veldwerk

In de gemeente Waadhoeke liggen 94 speelplekken. In dit rapport wordt onderscheid gemaakt in verschillende type speelplekken. 23 blokplekken zijn vooral ingericht voor direct omwonenden en hebben een beperkt uitdagende inrichting. 50 buurtplekken hebben een groter bereik en vervullen een belangrijke ontmoetingsfunctie voor de buurt of kern. Daarnaast zijn er 6 wijkplekken, voorzieningen die grootser en uitdagender zijn ingericht dan buurtspeelplekken. 14 locaties bestaan enkel uit sportvoorzieningen en één locatie is een openbaar schoolplein.

Van de 94 locaties liggen er 34 in Franeker, de overige 60 locaties liggen verspreid over 32 dorpen.

Vervangingsopgave

Op de verschillende speelplekken in de gemeente staan ruim 500 speeltoestellen. Het 1-op-1 vervangen van het huidige areaal aan toestellen en valdempende ondergronden vereist een totaalinvestering van €2.700.000,- Bij een vervangingscyclus van 15 jaar komen de jaarlijkse kosten gemiddeld uit op €180.000,- voor vervangingen. Bovenstaande investering is alléén voor het vervangen van de speeltoestellen en valdempende ondergronden, in dit budget is geen ruimte voor de herinrichting van de speelplek als geheel.

Spelen

- 10 van de 23 kleine speelplekken ligt in Franeker. Deze speelplekken hebben in het algemeen een beperkte inrichting en uitdaging. Alleen leuk voor de jongste doelgroep om te spelen. De kleine speelplekken komen vooral voor in de buurten Schalsumerplan en Sexbierumplan.
- Nog eens 7 kleine speelplekken komen voor in de dorpen van voormalig Franekeradeel, in de andere voormalig gemeenten is een beperkt aantal kleine speelplekken aanwezig. Het merendeel van deze locaties is ter ondersteuning van de buurtspeelplekken. In Sint Annaparochie bestaan twee locaties uit een enkel combinatietoestel.
- De ruime meerderheid van de speelplekken is een buurt- of zelfs wijkspeelplek. Dit zijn ruimere voorzieningen met een speelaanbod voor een bredere doelgroep.
- In Winsum is een openbaar schoolplein aanwezig.

Sporten

- Op 14 locaties wordt alleen sporten aangeboden, op 21 locaties wordt een combinatie van spelen en sporten aangeboden. De volgende sportmogelijkheden worden aangeboden: voetbal 28x, basketbal 10x, tafeltennis 9x, skaten 2x, overig 7x.
- In Franeker zijn relatief veel losse sportvoorzieningen aanwezig (10x). In het noorden van de stad is een unieke skate- en ontmoetingsplek aanwezig.
- In Franekeradeel zijn op tien speelplekken ook sportvoorzieningen aanwezig.
- In de dorpen van Littenseradiel zijn helemaal geen sportvoorzieningen aanwezig, ook niet in combinatie met spelen. In Menameradiel zijn geen losse speelvoorzieningen aanwezig, wel zijn er vier locaties aanwezig met een combinatie van spelen en sporten.
- In Sint Annaparochie is een grote, aantrekkelijke sportplek aanwezig.

Natuurlijk spelen

- Op 10 locaties komt natuurlijk spelen voor, vaak in combinatie met speeltoestellen. In Achlum is een locatie met alleen natuurlijk spelen aanwezig.
- Sommige locaties hebben de potentie om een volwaardige natuurspeelplaats te worden, bijvoorbeeld de locatie in de Kaatsersbuurt.

Doelgroepen

- 57 locaties bedienen de doelgroep tot 9 jaar (vier locaties bedienen alleen doelgroep 0-4 jaar). Het merendeel van deze locaties bestaat alleen uit speeltoestellen.
- 17 locaties bedienen de doelgroep tot 14 jaar, dit zijn voorzieningen waar een combinatie van spelen en sporten wordt aangeboden. Deze sportvoorzieningen zijn vaak beperkt van omvang, waardoor de oudere jeugd er geen gebruik van maakt.
- 7 locaties bedienen de doelgroep van 0 tot 19 jaar, dit zijn grote speelplekken met een goede combinatie van spelen en sporten.
- 13 locaties bedienen een doelgroep vanaf 5 of 10 jaar, dit zijn allemaal sportvoorzieningen. Dit kunnen trapvelden met minigoals zijn tot een skateplek in Franeker.

Beoordeling Franekeradeel
De speelplekken in de dorpen scoren in het algemeen voldoende. Het aanbod sluit aan bij de vraag, in veel dorpen is ten minste één sportvoorziening aanwezig. Bij de kleinere dorpen is wel een duidelijk verschil aanwezig in het aanbod (inrichting) van de speelvoorzieningen.

In Franekeradeel is een goede spreiding van de voorzieningen aanwezig. De speelplekken zijn functioneel ingericht, het merendeel van de buurtspeelplekken heeft een beperkte speelwaarde, slechts enkele buurtspeelplekken hebben uitdagende toestellen.

Van de tien kleine plekken zijn er vier ingericht met slechts één toestel, deze hebben een beperkte speelwaarde. De overige zes zijn met meerdere toestellen ingericht en zijn ter ondersteuning van de buurtspeelplekken, deze hebben voldoende speelwaarde.
Sporten wordt op veel locaties aangeboden in Franeker, of bij de speelplekken of als losse voorzieningen. Dit is wel veelal in de vorm van een trapveld, waardoor de diversiteit van het sportaanbod beperkt is. Een deel van de trapvelden scoort beperkt op functionele waarde vanwege open goals, staat van het veld of de omgeving.

Beoordeling Het Bildt
Het merendeel van de speelplekken is ruim opgezet en heeft voldoende speelwaarde. Twee speelplekken zijn deels als natuurspeelplek ingericht wat de speelwaarde. Niet in alle dorpen is een openbare sportvoorziening aanwezig, waardoor hier het aanbod voor oudere kinderen beperkt is.

Beoordeling Littenseradiel
De twee kleine speelplekken scoren minimaal op speelwaarde, maar liggen in de buurt van grotere voorzieningen. Het aanbod van speeltoestellen lijkt in deze voormalige gemeente meer verouderd dan in de andere gemeenten. De speelplekken zijn functioneel en sober ingericht, daarnaast zijn er geen sportvoorzieningen aanwezig.

Beoordeling Menameradiel
In deze voormalige gemeente is gewerkt met het concept van centrale speelvoorzieningen, in de grotere kernen zijn minder speelplekken aanwezig dan in de andere gemeenten. Tegelijkertijd zijn de aanwezige voorzieningen wel groter qua opzet, speelwaarde en aanbod (o.a. 4 wijkspeelplekken). Voor enkele dorpen is de vraag of alle kinderen de speelplek kunnen bereiken. De sportwaarde is in de meeste dorpen beperkt voor oudere kinderen.

3 Visie

De gemeente Waadhoeke vindt goede speel- en sportruimte belangrijk en wil hierin blijven voorzien in de toekomst. Immers speel-, sport- en ontmoetingsplekken dragen bij aan de leefbaarheid van de buurten en dorpen.

Het is daarbij niet het doel om op zo veel mogelijk plekken speeltoestellen te plaatsen maar juist te variëren in speelvoorzieningen en –vormen en te zorgen dat iedereen geprikkeld wordt om lekker buiten te spelen en bewegen, maar vooral ook elkaar te ontmoeten.

In de eerste helft van 2019 zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld door de raad:

- We streven naar een omgeving die uitnodigt om te sporten, spelen en te bewegen.
- Elke dorp heeft minimaal één sport-, beweeg of speelvoorziening.
- We ontwikkelen nieuw speeltuinbeleid waarbij bewegingsspel om de motoriek te verbeteren een belangrijk doel is .
- Een speelvoorziening is geschikt voor alle leeftijden (afhankelijk van de behoefte) en daarbij zoeken we naar slimme combinaties met anderen voorzieningen om zo functies te mengen.
- Alle schoolpleinen zijn in principe openbaar toegankelijk (buurtplein).
- We stimuleren het onderwijs om schoolpleinen beweegvriendelijk (motorische ontwikkeling) en groener (biodiversiteit) te maken.
- Het ontwikkelen van een nieuwe (speel)voorziening is een initiatief vanuit de samenleving in samenwerking met de gemeente.
- Het beheer en onderhoud en periodieke veiligheidsinspectie van speeltuinen is resp. wordt een gemeentelijke taak. Daarmee vervalt de subsidie aan een aantal dorpsbelangen en speeltuinverenigingen voor beheer en onderhoud speeltuin.

Een plek voor iedereen

Goede speelruimte betekent niet dat er overal speelplekken zijn of dat ieder kind voor de deur kan glijden, schommelen of wipwappen. De speelruimte wordt aantrekkelijker als er ook ruimte is voor sociale ontmoeting, eigen spel bedenken en (motorische) uitdaging. De traditionele speelruimte verandert in een omgeving die uitnodigt om te spelen, bewegen en ontmoeten.

Een groter speelterrein met verschillende speelfuncties heeft een sterkere aantrekkingskracht en hogere verblijfswaarde waardoor de kans op ontmoeting, samenspel en beweging wordt vergroot. Door het plaatsen van toestellen én speelaanleidingen (heuveltjes, stapstammen, bosjes, etc.) worden kinderen geprikkeld om hun grenzen te verleggen en ook zelf spelletjes te bedenken. Er ontstaan centrale (speel)plekken met een grotere functionele waarde.

Sporten in de openbare ruimte is een laagdrempelige, gratis manier om in beweging te komen en/of kennis te maken met een nieuwe sport. Dit kan lekker op een pleintje of in het park, maar soms is het fijn als hiervoor voorzieningen voor zijn ingericht, als een hockeyveld met doeltjes, een voetbalkooi of een fitnessplek. Volwassenen gebruiken ook steeds vaker de openbare ruimte op om te sporten en bewegen. Zeker op oudere leeftijd is het belangrijk om in contact en beweging te blijven.

Een goede speel- en sportruimte bevordert de leefbaarheid in het dorp of buurt en de gezondheid van bewoners van alle leeftijden. Om de voorzieningen te versterken, kan in een deel van de dorpen de samenwerking worden gezocht met andere voorzienigen, zoals een schoolplein. Door dt voorzieningen te clusteren, ontstaat een openbaar dorps(speel)plein. Een uitdagende speel- en sportvoorziening met een belangrijke ontmoetingsfunctie.

Samen in beweging, samenwerken

Speelterreinen met een sterke betrokkenheid vanuit de omgeving worden vaak beter en langer gebruikt. Dit komt doordat de inrichting beter is afgestemd op de behoefte van de gebruikers en omdat bewoners zich verantwoordelijker voelen voor plekken waarbij ze betrokken zijn.

Het ontwikkelen van een nieuwe (speel)voorziening is een initiatief vanuit de samenleving in samenwerking met de gemeente. De gemeente zet zich in om initiatieven vanuit de samenleving in samenwerking op te pakken. Wanneer een (speel)voorziening wordt ontwikkeld, worden bewoners uitgenodigd met initiatieven te komen betreft de (her)inrichting. Daarnaast kan de basisfinanciering worden aangevuld door initiatieven van bewoners zoals: inzamelacties, sponsoring, subsidie- en fondsenwerving.

Naast de samenwerking met bewoners en speeltuinverenigingen wordt ook gezocht naar een samenwerking met basisscholen en sportverenigingen. Mogelijk kunnen de krachten worden gebundeld waardoor een openbaar speelplein voor het dorp of de buurt ontstaat.

De gemeente heeft een coördinerende rol in deze samenwerking en ziet toe op beheer en onderhoud. Speeltuinverenigingen, dorpsbelangen en bewoners zullen zich dan met name bezig houden met de financiering van en de inhoud van de speelplekken zelf en de sociale cohesie. Het inzetten op ontmoeting tussen bewoners kan door (kleine) initiatieven, zoals het aanleggen van een moestuin of het plaatsen van een picknickbank.

4 Uitvoeringsplan

In het uitvoeringsplan wordt het programma voor de komende jaren uitgewerkt. Gebaseerd op de visie (hoofdstuk 3) en de bijbehorende kaders. In de eerste paragraaf worden de uitgangspunten en kaders voor uitvoering toegelicht. Vervolgens wordt ingegaan op het onderhoud van de voorzieningen en de financiële kaders. Het laatste gedeelte bestaat uit het uitvoeringsprogramma en een overzicht van de jaarlijkse benodigde investering.

4.1 Uitgangspunten en kaders

Herinrichting voorzieningen

Wanneer een speelvoorziening in aanmerking komt voor herinrichting, hangt grotendeels af van de technische staat en leeftijd van de speeltoestellen en –ondergronden. Op het moment dat een locatie in aanmerking komt voor herinrichting, dan stelt de gemeente een bedrag beschikbaar. Met dit bedrag kan een doelmatige voorziening gerealiseerd worden. Altijd in samenwerking met dorp/wijk en in afstemming met de gemeente.

Waar de ambitie van bewoners, speeltuinvereniging of dorpsbelangen hoger ligt dan de beschikbare gemeentelijke middelen, zal er op zoek moeten worden gegaan naar cofinanciering. Bewoners, speeltuinverenigingen en dorpsbelangen hebben toegang tot diverse subsidies en fondsen, waarmee het budget voor de speelplek kan worden uitgebreid.

Naast het aanvragen van fondsen en subsidies kunnen samenwerkingspartners de wensen en behoeftes inventariseren. Dit vormt het Programma van Eisen (PvE) voor de herinrichting van de speelplek. De gemeente laat vervolgens op basis van dit PvE een ontwerp maken. Het ontwerp wordt vervolgens gedeeld met de speeltuinvereniging en dorpsbewoners, zodat zij hier feedback op kunnen geven. De regie en eindverantwoordelijkheid voor de herinrichting ligt bij de gemeente.

Het uitgangspunt is dat de voorzieningen worden vervangen volgens het uitvoeringsprogramma (zie paragraaf 4.3). Hiervan kan worden afgeweken wanneer voldoende draagvlak aanwezig is voor het alternatief. Gedacht kan worden aan het samenvoegen van de speelplek en het schoolplein, zodat een openbaar dorp(speel)plein ontstaat.

Kaders voor de inrichting:

- Alle toestellen die op een openbare speelplek worden geplaatst, moeten voldoen aan het WAS (Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen) m.a.w. de toestellen moeten gecertificeerd zijn en op de juiste manier geplaatst worden (voldoende vrije ruimte).
- Speeltoestellen worden zo veel mogelijk geplaatst op gras of gras met doorgroeitegels. Alleen in situaties waar het niet anders kan wordt met een valdempende ondergrond (anders dan gras) gewerkt.
- Wanneer toestellen eenmaal zijn geplaatst op de speelplek, zal de gemeente de verantwoordelijkheid voor onderhoud en veiligheidsinspecties op zich nemen.
- Wanneer een speeltoestel niet meer door de veiligheid inspecties heen komt en reparaties niet meer rendabel zijn, dan wordt deze verwijderd.

Onderhoud voorzieningen

De gemeente is verantwoordelijk voor de onderhoudsstaat van de speeltoestellen, de inspecties en de bijbehorende reparaties; zodat de veiligheid niet in het geding komt. Op deze manier voldoen de speeltoestellen aan de gestelde veiligheidseisen. De gehele speellocatie, dus ook de toestellen die middels cofinanciering zijn gerealiseerd worden geïnspecteerd en onderhouden door de gemeente. Jaarlijks wordt tweemaal een inspectie uitgevoerd, een kostenpost van €14.500,-.

Gemeente is verantwoordelijk voor het reguliere onderhoud van de speeltoestellen die op gemeentegrond staan, hieronder valt het maaien van het gras, netjes houden speeltoestellen- en ondergronden en bijhouden overige inrichting (bankjes) en groen op de speelplek. Bewoners, speeltuinverenigingen en dorpsbelangen zijn vrij om een bijdrage te leveren in het groenonderhoud van een speelplek. Hier staat geen vergoeding vanuit de gemeente tegenover.

Kaders voor onderhoud:

Het uitgangspunt is speelplekken worden gerealiseerd die eenvoudig te onderhouden zijn. Wanneer gekozen wordt voor een inrichting waar intensief onderhoud bij hoort (bijvoorbeeld een natuurspeelplaats of bloemenborders) dan wordt de speeltuinvereniging of een andere organisatie betrokken bij het onderhoud hiervan. Hierover worden duidelijke afspraken gemaakt.

Het is aan de gemeente om, op basis van de inspecties, een afweging te maken of het nog rendabel is om een toestel te repareren of dat een toestel wordt verwijderd. Dit geldt voor zowel de toestellen gefinancierd door de gemeente als de toestellen gefinancierd door derden.

4.2 Beheer voorzieningen

Preventief onderhoud
Bij populaire locaties of toestellen die snel slijtage vertonen (bijvoorbeeld schommels), wordt preventief onderhoud uitgevoerd om op deze manier onveilige situaties te voorkomen. Daarnaast is het preventieve onderhoud gericht op het vergroten van de levensduur van toestellen. Bij dit onderhoud gaat het bijvoorbeeld om het aanbrengen en in stand houden van de beschermende coating, behandelen van paalkoppen, smeren van bewegende delen en het reinigen van toestellen.
Qua kosten wordt 1% van de areaalwaarde van speel- en sporttoestellen (**€18.565,-**) als richtlijn aangehouden. Tabel 04 laat de onderhoudskosten per jaar zien.

Operationeel onderhoud
Gedurende het jaar is operationeel onderhoud nodig, zodat toestellen goed blijven functioneren. Te denken valt aan het aandraaien van bouten/moeren, verwijderen van splinters, vervangen van afsluitdoppen en versleten toesteldelen. Daarnaast kan operationeel onderhoud nodig zijn als gevolg van constateringen tijdens operationele- en/of veiligheidsinspecties. Aanbevolen wordt om een grondige onderhoudsronde ieder jaar bij aanvang van het speelseizoen in april uit te voeren.

Niet al het onderhoud kan planmatig worden uitgevoerd, soms is niet-planmatig onderhoud nodig. Uit een visuele inspectie of meldingen van bezoekers kan naar voren komen dat een toestel schade heeft opgelopen als gevolg van bijvoorbeeld vandalisme of extreme weersomstandigheden. In dat geval moet op zeer korte termijn onderhoud worden uitgevoerd (of een toestel worden afgesloten) om de veiligheid voor gebruikers te garanderen. De kosten hiervoor zijn opgenomen in de 2% van het areaal waarde, waardoor de kosten voor operationeel onderhoud uitkomen op **€37.129,-**.

Onderhoud ondergronden
In het huidige veiligheidsregime zijn de ondergronden bij speeltoestellen van groot belang. Het merendeel van de blessures bij kinderen wordt veroorzaakt door het vallen van een toestel. Goed beheer en onderhoud van (valdempende) ondergronden is daarom noodzakelijk om de veiligheid en functionaliteit van een speelplek te waarborgen.

De wijze van onderhoud van de ondergronden is afhankelijk van het type materiaal en de ambities op beeldkwaliteitsniveau van de gemeente. Tabel 03 laat zien met welke kosten voor het onderhoud van de verschillende ondergronden rekening moet worden gehouden. Dit is afhankelijk van de oppervlakte en de werkzaamheden die per ondergrond uitgevoerd moeten worden. De kosten per m² zijn een indicatie.

De gemeente is actief bezig om het areaal valdempende ondergronden terug te brengen. Waar het volstaat, worden toestellen zo veel mogelijk op het gras geplaatst. Mogelijk in combinatie met doorgroeitegels, zodat de valdempende waarde niet uitslijt. De kosten voor de valdempende ondergronden zal daardoor de komende jaren afnemen.

Overzicht kosten
Voor het onderhoud van het huidige areaal is ruim **€82.000,-** per jaar nodig. Dit is een theoretische benadering op basis van richtbedragen en percentages. Het onderhouden van de valdempende ondergronden is een aanzienlijke kostenpost. De verwachting is dat deze kosten zullen afnemen wanneer meer speeltoestellen op gras worden geplaatst.

	Kosten per jaar	
Preventief onderhoud	€	18.565,00
Operationeel onderhoud	€	37.129,00
Onderhoud ondergronden	€	11.878,00
Kosten inspecties	€	14.500,00
Totaal investering per jaar	**€**	**82.072,00**

Tabel 04: overzicht jaarlijkse onderhoudskosten

Ondergrond	Opp in m2	Kosten per m2	Totale kosten	Werkzaamheden
Houtsnippers	1779	€ 2,03	€ 3.611	Onkruid verwijderen, aanvullen en egaliseren
Valzand	1421	€ 2,10	€ 2.984	Zeven, verversen, egaliseren en onkruid verwijderen
Kunstgras	578	€ 2,10	€ 1.214	Opborstelen en bezanden met kwartszand
Rubbertegels	2422	€ 1,68	€ 4.069	Schoonspuiten en deels herplaatsen
Totaal	**6200**		**€ 11.878**	

Tabel 03: overzicht onderhoudskosten valdempende ondergronden

4.3 Uitvoeringsprogramma

In het uitvoeringsprogramma worden de ingrepen omschreven voor de korte termijn (planperiode), namelijk 2020 tot en met 2023. In de bijlage (vanaf pagina 16) is per wijk van Franeker of dorp een voorstel van het uitvoeringsprogramma uitgewerkt.

In het uitvoeringsprogramma wordt gewerkt met richtbedragen. De gereserveerde bedragen zijn totaalbedragen waarvoor de locatie volledig wordt heringericht (verwijderen oude toestellen en ondergronden, plaatsen van nieuwe voorzieningen en mogelijke (her)inrichting van het terrein.

Voor het bepalen van de richtbedragen is vooral gekeken naar het (potentiële) bereik van een voorziening en minder naar de waarde van de huidige inrichting. De volgende richtbedragen zijn aangehouden voor de herinrichting van de voorzieningen:

- Buurtspeelplek: €40.000,-
- School: €40.000,-
- Kleine speelplek: €20.000,-
- Omvormen: €7.500,-
- Sportvoorzieningen: variabel

Planperiode 2020-2023

Wanneer een vervangingscyclus wordt gehanteerd van 15 jaar, dan is jaarlijks een ingreep nodig op ruim zes locaties met een gemiddelde investering van bijna €160.000,- per jaar (tabel 06).

In het uitvoeringsprogramma komt naar voren dat op de korte termijn het aantal ingrepen hoger ligt dan gemiddeld, net als de benodigde investering.

In de eerste vier jaar worden voor 29 locaties een ingreep voorgesteld. Tabel 05 laat zien om welke voorzieningen het gaat. Relatief veel van de locaties liggen in Franeker, waarbij wel geldt dat het om verschillende omvormingen gaat. Speelplekken die worden ingericht met speelaanleidingen en niet zo zeer met speeltoestellen.

De ingrepen staan niet allemaal los van elkaar, deze worden zo veel mogelijk in één traject op buurt- of dorpniveau aangepakt. In de bijlage is per dorp een uitvoeringsplan en -kaart uitgewerkt, hierin wordt per dorp een voorstel voor de uitvoering gedaan.

Onderstaande lijst is een voorstel voor de herinrichtingen, dit wordt altijd afgestemd met het de wijk of het dorp. De daadwerkelijke herinrichting van de speelplekken gaat ook in overleg met bewoners.

	Periode 2020-2023		Na 2023		Totaal	
	Aantal	Investering	Aantal	Investering	Aantal	Investering
Herinrichten locatie	20	€ 615.000	56	€ 1.605.000	76	€ 2.220.000
Omvormen locatie	9	€ 70.000	10	€ 75.000	19	€ 145.000
Totaal	29	€ 685.000	65	€ 1.680.000	94	€ 2.365.000
Gemiddeld per jaar	**7,3**	**€ 171.250**	**5,9**	**€ 152.727**	**6,3**	**€ 157.667**

Tabel 06: Benodigde investering voor vervaningen

Tabel 05: voorgestelde ingrepen planperiode 2020-2023

Locatie	Plaats	Voormalige gemeente	Uitvoeringsingreep	Planperiode 2020-2023
60 - Severander 4	Franeker	Franekeradeel	Sport, multifunctioneel	€ 40.000
67 - D.U. Stikkerstraat 12	Franeker	Franekeradeel	Kleine speelplek	€ 10.000
69 - S. Lohmanstraat 40	Franeker	Franekeradeel	Omvormen	€ 7.500
70 - L.J.M. Beelplein	Franeker	Franekeradeel	Omvormen	€ 10.000
75 - Pim Mulierstraat 6	Franeker	Franekeradeel	Sport, multifunctioneel	€ 40.000
81 - Teade Zijlstrastraat 8	Franeker	Franekeradeel	Buurtspeelplek	€ 40.000
83 - Linthorst Homanstraat 42	Franeker	Franekeradeel	Omvormen	€ 7.500
84 - Pameyerstraat 28	Franeker	Franekeradeel	Al opgeheven	€ -
85 - A. van Voorthuizenweg 36	Franeker	Franekeradeel	Trapveld	€ 5.000
86 - Cammingastraat 18	Franeker	Franekeradeel	Omvormen	€ 7.500
87 - Cammingastraat 72	Franeker	Franekeradeel	Buurtspeelplek	€ 40.000
88 - Brouwerspad - G.A. Wumkesstrjitte 1	Franeker	Franekeradeel	Omvormen	€ 7.500
89 - Feikemastraat 51	Franeker	Franekeradeel	Kleine speelplek	€ 20.000
90 - Groen van Prinsterenstraat 21	Franeker	Franekeradeel	Buurtspeelplek	€ 40.000
Nieuw - Schalsumerplan	Franeker	Franekeradeel	Buurtspeelplek	€ 40.000
45 - Dorpsstraat 44	Schalsum	Franekeradeel	Kleine speelplek	€ 20.000
40 - Pastoryleane 51	Tzum	Franekeradeel	Kleine speelplek	€ 20.000
41 - Jorit Martensstrjitte 18	Tzum	Franekeradeel	Omvormen	€ 7.500
51 - De Buffer	Tzummarum	Franekeradeel	Buurtspeelplek	€ 40.000
52 - Evert Sybesmastrjitte	Tzummarum	Franekeradeel	Omvormen	€ 7.500
32 - Vikarijbuorren	Minnertsga	Het Bildt	Omvormen	€ 7.500
21 - A.C. Bakkerstraat	Oudebildtzijl	Het Bildt	Buurtspeelplek	€ 40.000
05 - Polle	Spannum	Littenseradiel	Kleine speelplek	€ 20.000
96 - Mied'igge 18	Winsum	Littenseradiel	Omvormen	€ 7.500
09 - Mulseleane	Berltsum	Menameradiel	Buurtspeelplek	€ 40.000
11 - De Kamp 3	Bitgum	Menameradiel	Buurtspeelplek	€ 40.000
18 - Oedsmawei t.o. huisnr. 12	Boksum	Menameradiel	Kleine speelplek	€ 20.000
14 - Harnedyk 22	Ingelsum	Menameradiel	Kleine speelplek	€ 20.000
06 - St. Lambertusstrjitte-Romptastrjitte	Menaam	Menameradiel	Buurtspeelplek	€ 40.000
07 - Achterbosk 5	Menaam	Menameradiel	Buurtspeelplek	€ 40.000
				€ 685.000
			Gemiddeld per jaar	€ 171.250

5 Conclusie

Een plek voor iedereen

Een speelplek moet aantrekkelijk zijn, een hoge verblijfswaarde hebben en de kans op samenspel, ontmoeting en beweging vergroten. Dit wordt in Waadhoeke bereikt door in te zetten op centrale speelplekken. Voorzieningen waar een brede doelgroep kan spelen en bewegen en waar het plezierig is om te verblijven.

In de uitvoering heeft dit tot gevolg dat kleine voorzieningen, met een beperkte speelwaarde worden samengevoegd met de centrale voorziening in de buurt (of het dorp). Op deze kleine voorzieningen ontstaat de ruimte voor initiatieven vanuit de buurt, bijvoorbeeld een speelplekje zonder toestellen (natuurlijk spelen of een speelpleintje) of een ontmoetingsplek (buurttuin, picknickplek, etc.).

Met name in Franeker en in enkele van de grote dorpen zijn kleine voorzieningen aanwezig die anders worden ingericht (zie de bijlage). Voor een deel van de overige dorpen geldt dat onderzocht wordt (in overleg met de bewoners) of de openbare speelplek kan worden samengevoegd met het schoolplein tot een openbaar dorps(speel)plein.

Samen in beweging, samenwerken

Speelterreinen met een sterke betrokkenheid vanuit de omgeving worden vaak beter en langer gebruikt. Het ontwikkelen van een nieuwe (speel) voorziening is een initiatief vanuit de samenleving in samenwerking met de gemeente. Wanneer een (speel) voorziening wordt ontwikkeld, dan worden bewoners uitgenodigd om mee te denken en om met initiatieven te komen voor de (her)inrichting.

Een tweede reden waarom nadrukkelijk wordt ingezet op de samenwerking met bewoners, speeltuinverenigingen en lokale belangen, is dat zij de basisfinanciering vanuit de gemeente kunnen aanvullen. Dit door inzamelacties, sponsoring of subsidie- en fondsenwerving.

De gemeente heeft een coördinerende rol in deze samenwerking en ziet toe op beheer en onderhoud. De speeltuinverenigingen en bewoners kunnen zich dan richten op de sociale samenhang op een speelplek.

Uitvoeringsplan

Zowel de voorgestelde uitvoeringsingrepen als de daadwerkelijke herinrichting van de speelplekken gebeurt in overleg en samenwerking met de bewonerers. De volgende richtbedragen worden aangehouden voor de herinrichting van de voorzieningen:

- Buurtspeelplek: €40.000,-
- School: €40.000,-
- Kleine speelplek: €20.000,-
- Omvormen: €7.500,-
- Sportvoorzieningen: variabel

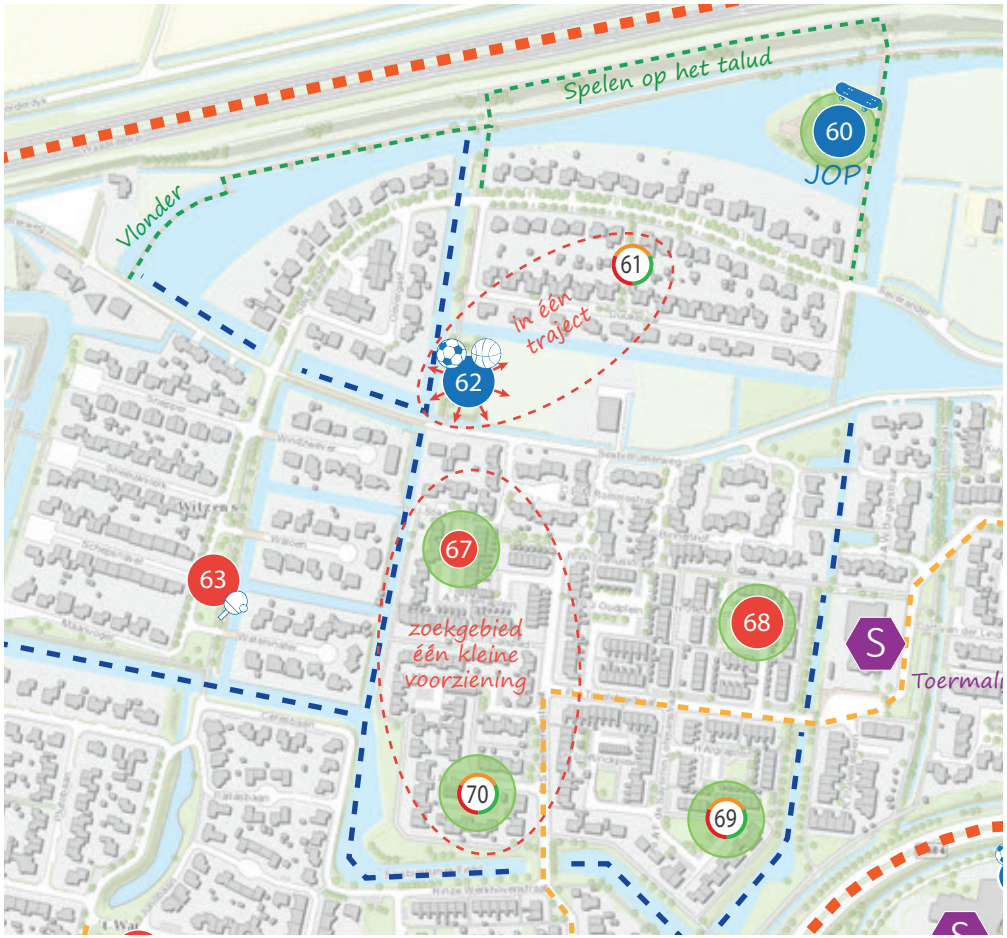
Bijlagen

- Uitvoeringsplannen Franeker 17-21
  - Witzens & Sexbierumplan
  - Hamburgerrakt, Het Want & Professorenbuurt
  - Schalsumerplan & Watertoren
  - Vliet, Tuinen en Frisia & Franeker Zuid
  - ‘t War en Kaasersbuurt & C. van Saarloosstraat e.o.

- Uitvoeringsplannen grote dorpen 22-28
  - Sint Annaparochie
  - Dronryp
  - Berlikum
  - Menaam
  - Sexbierum
  - Minnertsga
  - Sint Jacobiparochie

- Overige dorpen 29-34
  - Tzummarum
  - Tzum
  - Winsum
  - Deinum
  - Oudebildtzijl
  - Bitgummole
  - Marsum
  - Bitgum
  - Vrouwenparochie
  - Achlum
  - Ried
  - Oosterbierum
  - Wjelsryp

- Kleine dorpen 35-36
  - Boksum
  - Spannum
  - Schalsum
  - Ingelum
  - Nij Altoenae
  - Dongjum
  - Peins
  - Herbaijum
  - Hitzum
  - Wier
  - Zweins
  - Baaium

periode 2020- 2023

Herinrichting één kleine speelplek

67 D.U. Stikkerstraat

70 L.J.M. Beelplein

In de buurt van deze twee voorzieningen wordt één nieuwe kleine speelplek ontwikkeld. Deze kan gerealiseerd worden op een van de huidige locaties of op een nieuwe, centrale plek in de buurt.

Herinrichting sportplek

60 Severander

De sportplek wordt opnieuw ingericht. Van tevoren worden de behoeftes van jongeren in beeld gebracht.

Herinrichting buurtspeelplek

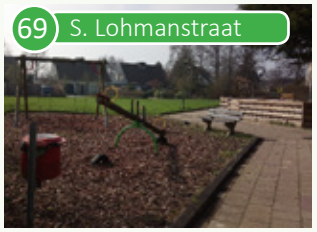
68 Schaepmaplein

Dit wordt de centrale buurt-speelplek. De plek wordt in overleg met de buurt ingericht voor een brede doelgroep.

Omvormen

69 S. Lohmanstraat

De speelplek wordt heringericht en omgevormd tot natuurlijk spelen zonder speeltoestellen.

na 2023

- Voor de locaties 61 en 62 geldt dat deze in één traject worden heringericht. Waarbij locatie 62 de centrale buurtspeelplek gaat vormen met spelen en sporten. Locatie 61 wordt dan omgevormd tot een speelpleintje zonder toestellen.
- Locatie 63 wordt heringericht als buurtspeelplek.

Hamburgerrakt en Het Want

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in deze wijk.

na 2023

- Voorgesteld wordt om speel- en sportruimte in deze wijk te herstructureren.
- Buurtspeelplek #66 wordt omgevormd tot een sportplek.
- De centrale locatie #64 wordt uitgebreid tot de speelplek voor de hele buurt. Met een uitdagend aanbod voor een brede doelgroep.
- Locatie 65 wordt dan omgevormd tot een groene speelplek zonder toestellen.

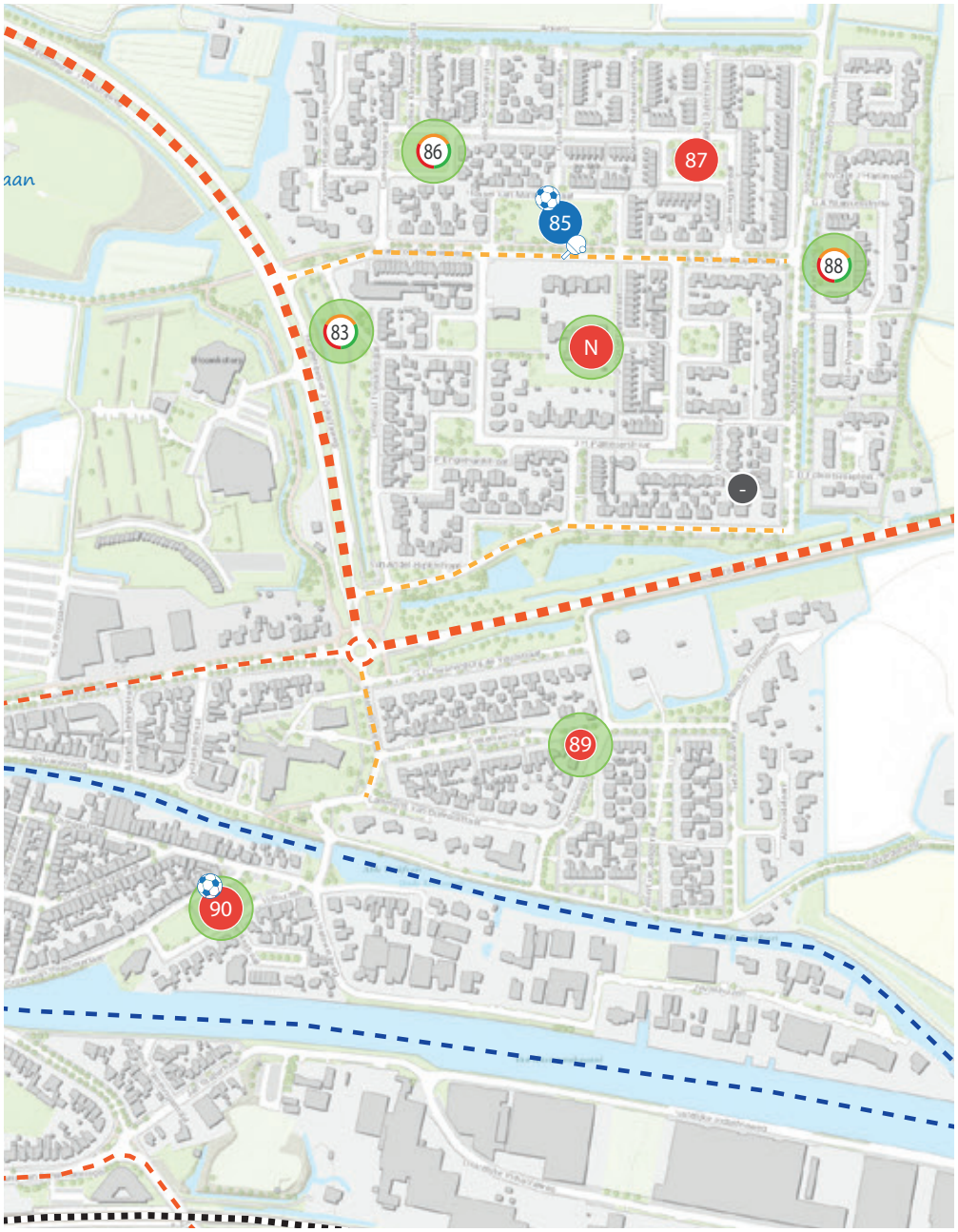
Professorenbuurt

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in deze wijk.

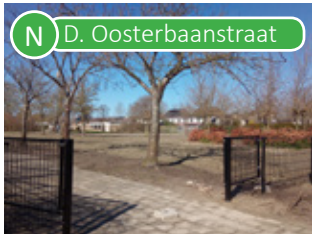
na 2023

De locaties in deze wijk worden gelijkwaardig heringericht wanneer deze toe zijn aan vervanging.

Schalsumerplan periode 2020- 2023

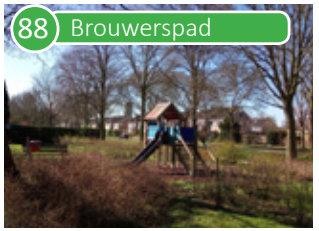
Inrichten buurtspeelplek

Omvormen

Omvormen

Omvormen

In de zomer van 2019 is geparticipeerd in deze wijk.

- De kleine speelplekjes worden omgevormd tot groene speelplekken zonder speeltoestellen.
- Onderzocht wordt of op het terrein van de voormalige basisschool een nieuwe buurtspeelplek kan worden ontwikkeld.

na 2023

- Locatie 85 blijft behouden als sportplek voor de buurt.
- Locatie 87 wordt heringericht als buurtspeelplek.

Watertoren periode 2020- 2023

Herinrichting kleine speelplek

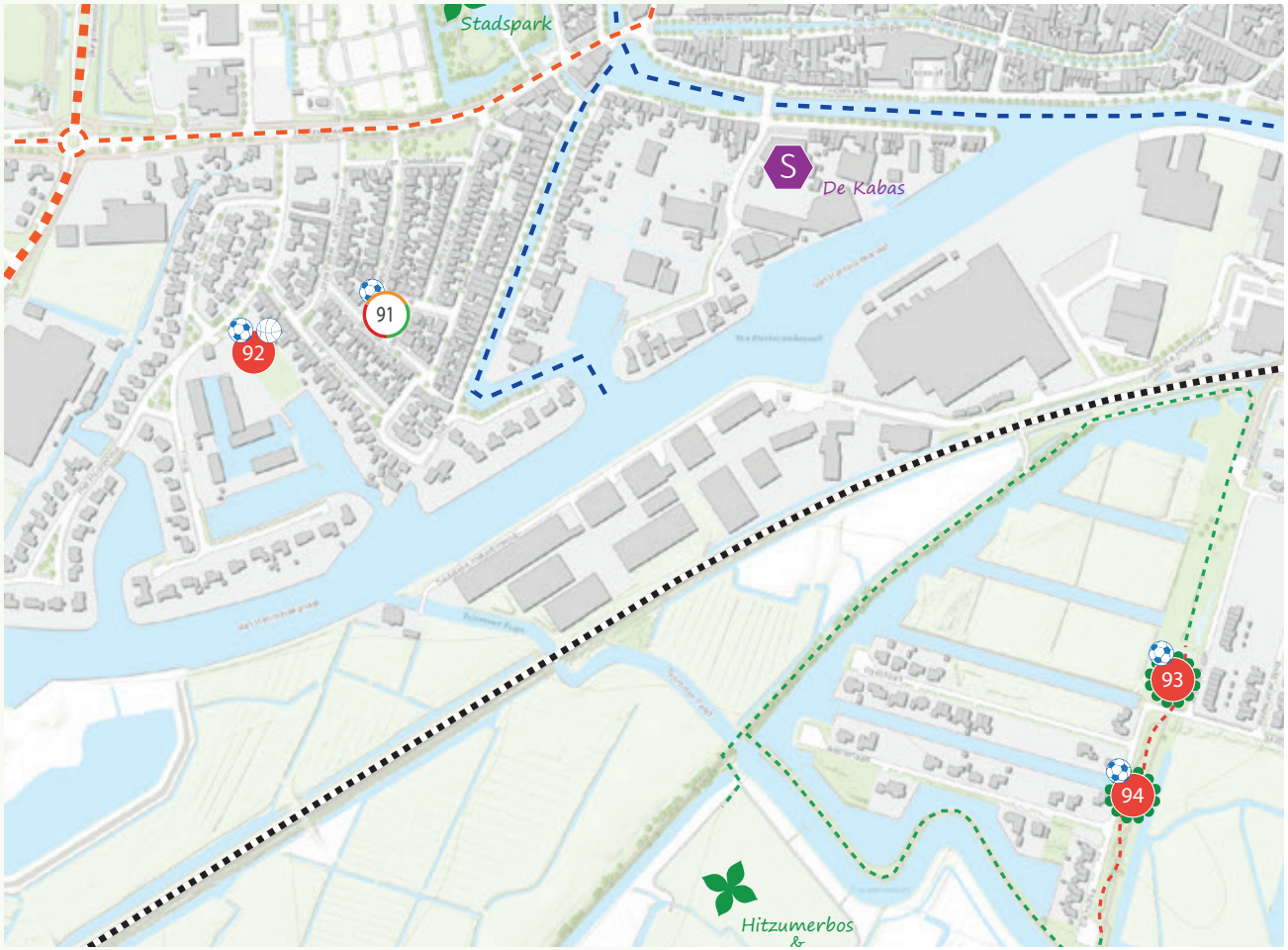

Met direct omwonenden wordt dit speelplekje opnieuw ingericht.

Herinrichting buurtspeelplek

De plek wordt in overleg met de buurt weer ingericht als een speelplek voor de buurt.

Vliet, Tuinen en Frisia

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in deze wijk.

na 2023

- Locatie 92 volstaat als buurtspeelplek, hier zijn speel- en sportmogelijkheden aanwezig.
- Op locatie 91 ontstaat ruimte om iets anders te gaan doen, gedacht kan worden aan een plek voor de buurt of een groene speelplek zonder toestellen

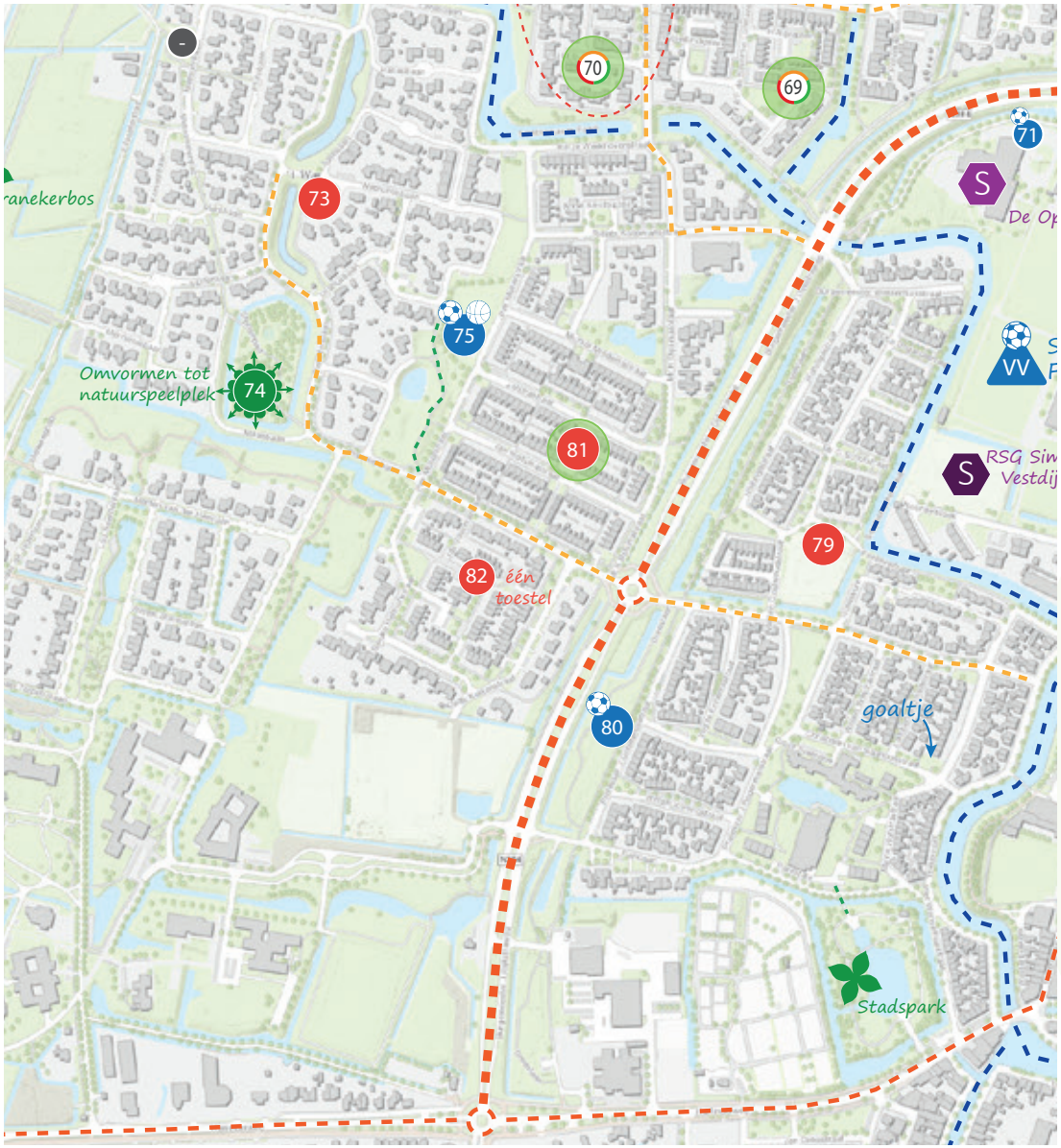
Zuid

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in deze wijk.

na 2023

- Twee speelplekken voor de buurt liggen in één speelzone. Twee locaties beter met elkaar verbinden en de sportfunctie verbeteren.

‘t War en Kaatsersbuurt

periode 2020- 2023

Herinrichting buurtspeelplek

81 Teade Zijlstrastraat

De plek wordt in overleg met de buurt weer ingericht als een speelplek voor de buurt.

na 2023

- Bij locatie 74 ligt een mooie kans om dit eiland in te richten als een grote natuurspeelplek.
- Locatie 82 inrichten als een kleine speelplek voor direct omwonenden.
- Locatie 73 inrichten als speelplek voor de buurt
- Locatie 75 inrichten als de sportplek in de buurt.

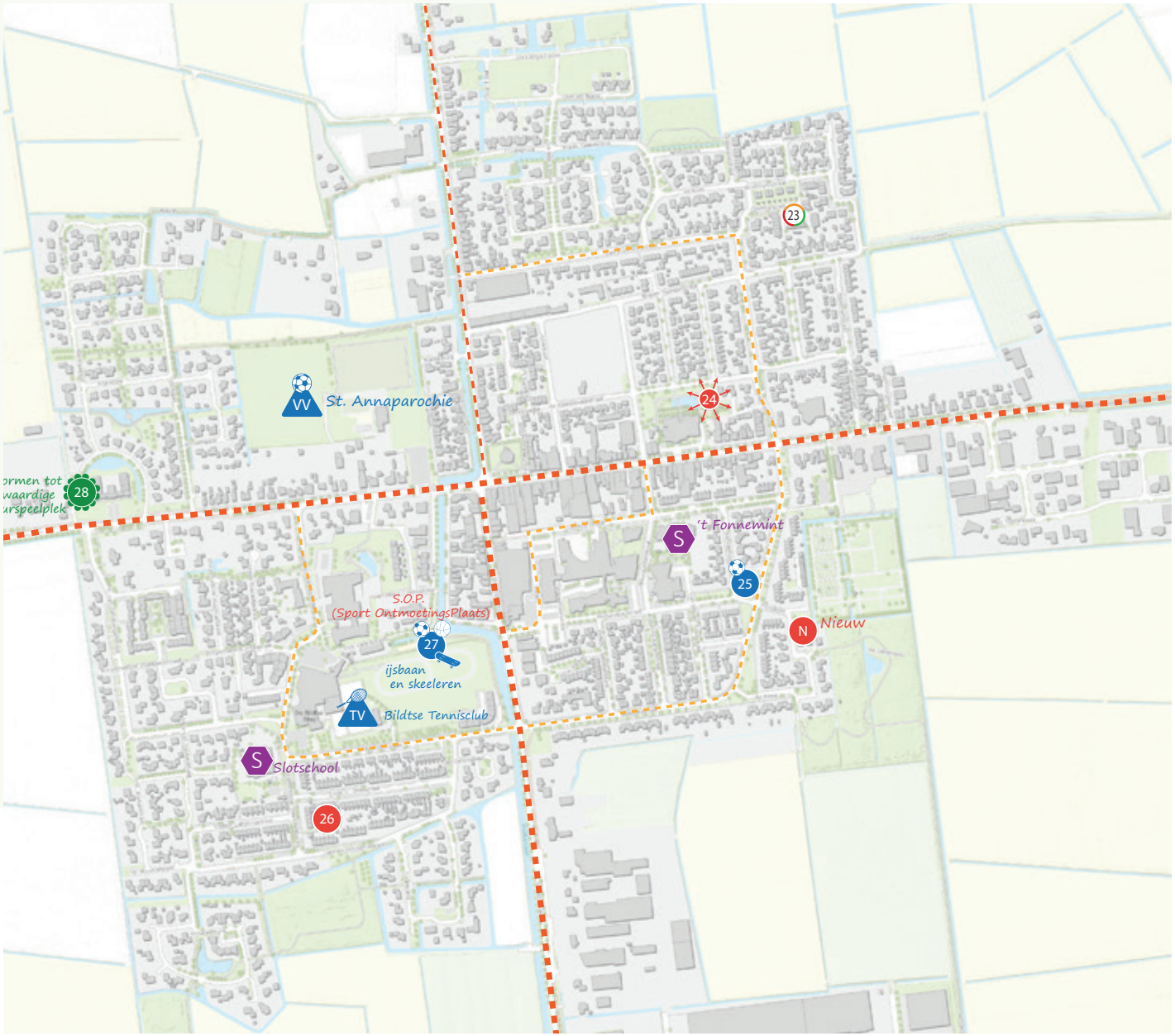
C. van Saarloosstraat e.o.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in deze wijk.

na 2023

- Locatie 80 blijft behouden als sportplek voor de buurt.
- Locatie 79 wordt heringericht als buurtspeelplek.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

Voor Sint Annaparochie geldt dat in elke barrièregebied (hoofdwegen als barrière) een speelplek ligt.

- Voor locaties 23 en 24 geldt dat een kan worden heringericht als buurtspeelplek, de andere kan worden omgevormd naar een speelplek zonder toestellen.
- Van het trapveld (#25) de sportwaarde verhogen bij herinrichting.
- De nieuwe locatie en #26 en #27 gelijkwaardig herinrichten.
- Bij 28 kan meer worden ingezet op het natuurlijk spelen, om zo de diversiteit te verhogen.

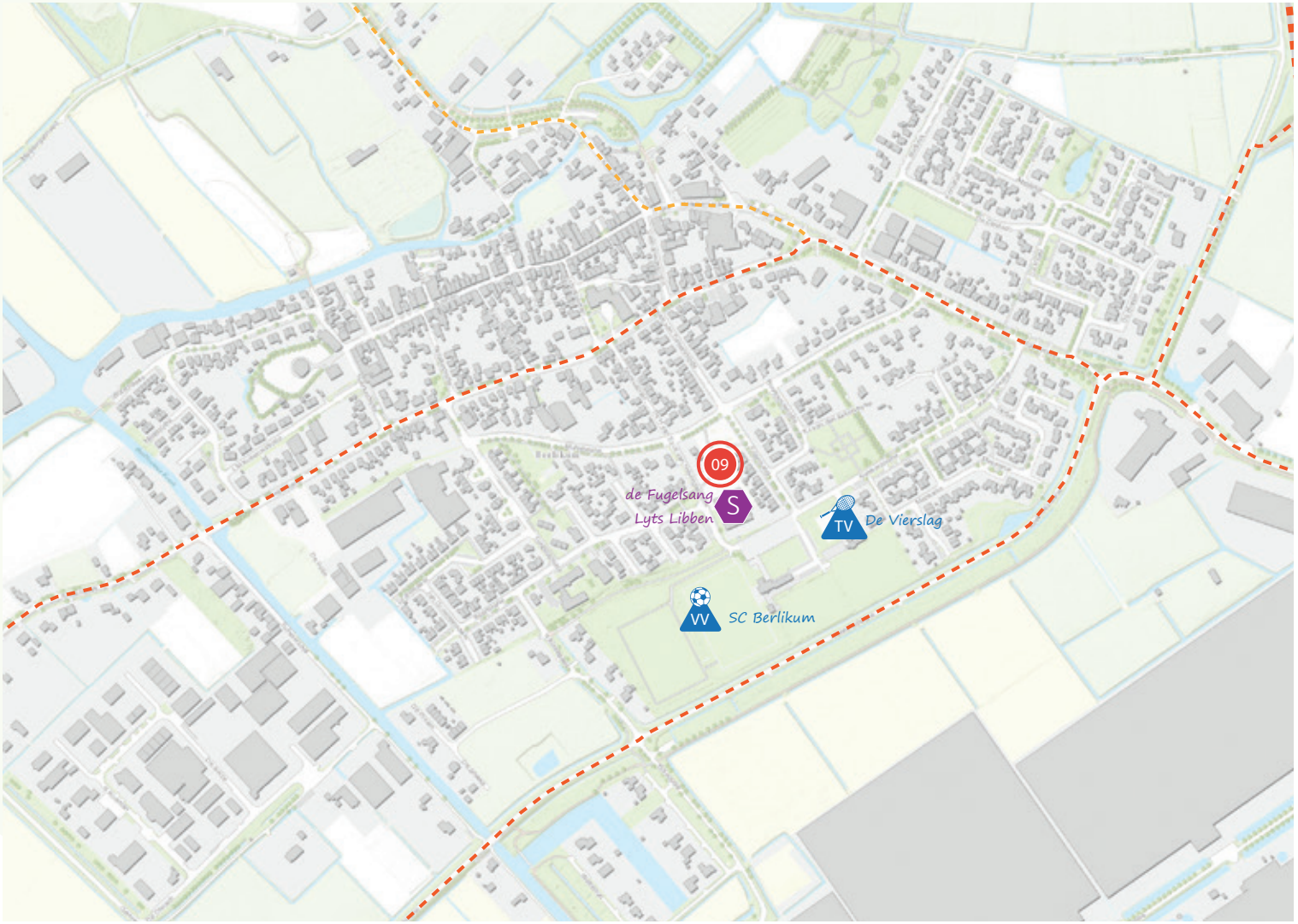

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- Op termijn 19 herinrichten als grote, centrale speelplek voor het dorp.
- Aan de oostzijde van het dorp is het aanbod van formele speelvoorzieningen minimaal. De verschillende schoolpleinen voorzien hier in de speelbehoefte.

periode 2020- 2023

Herinrichting speelplek

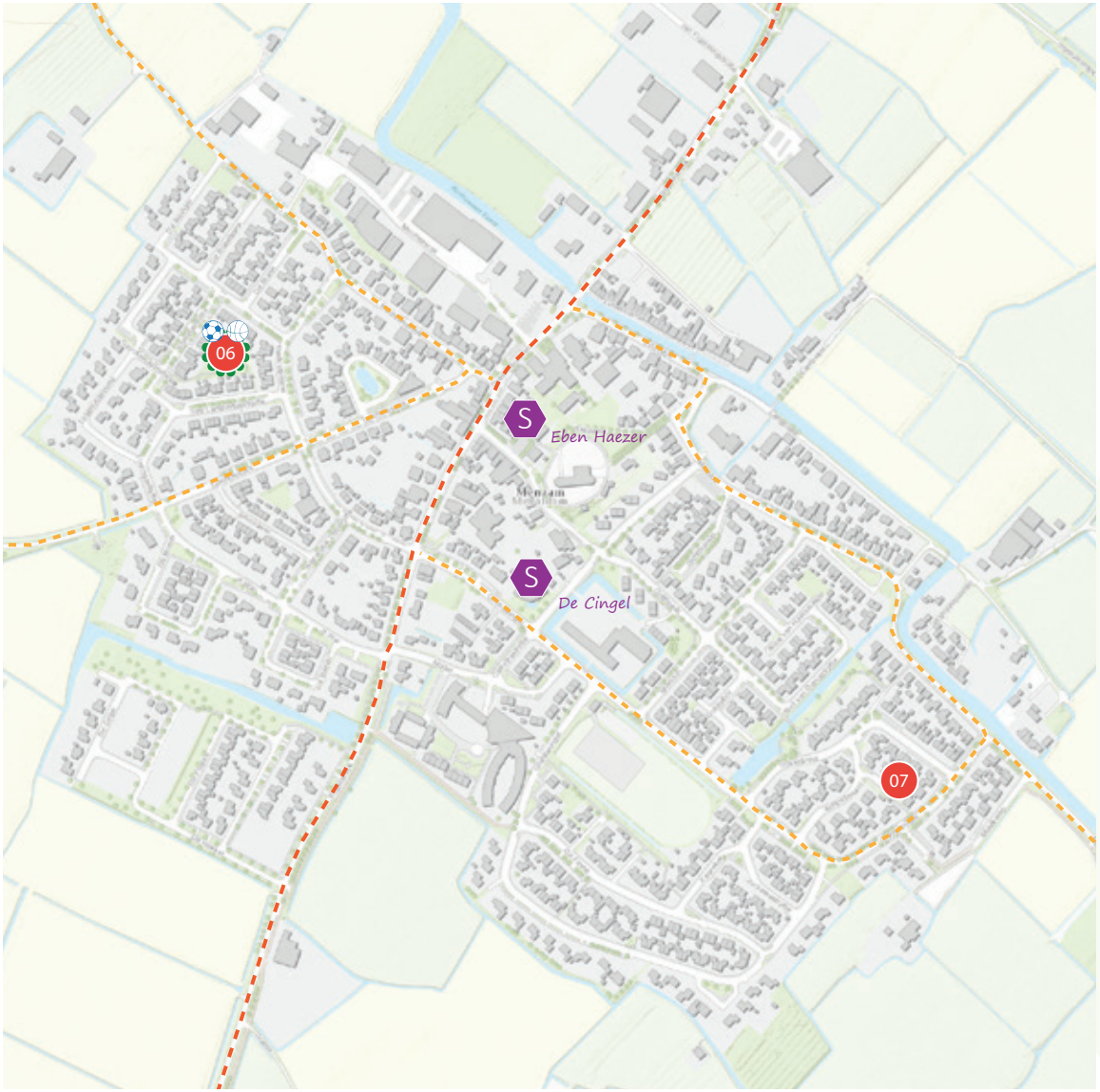
09 Mulseleane

De speelplek ligt centraal in het dorp. In overleg herinrichten als de speelplek voor het dorp.

na 2023

Op de lange termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

periode 2020- 2023

Herinrichting speelplek

06 St. Lambertusstrjitte

De plek wordt in overleg met het dorp / de omwonenden heringericht als een speelplek voor het dorp.

Herinrichting speelplek

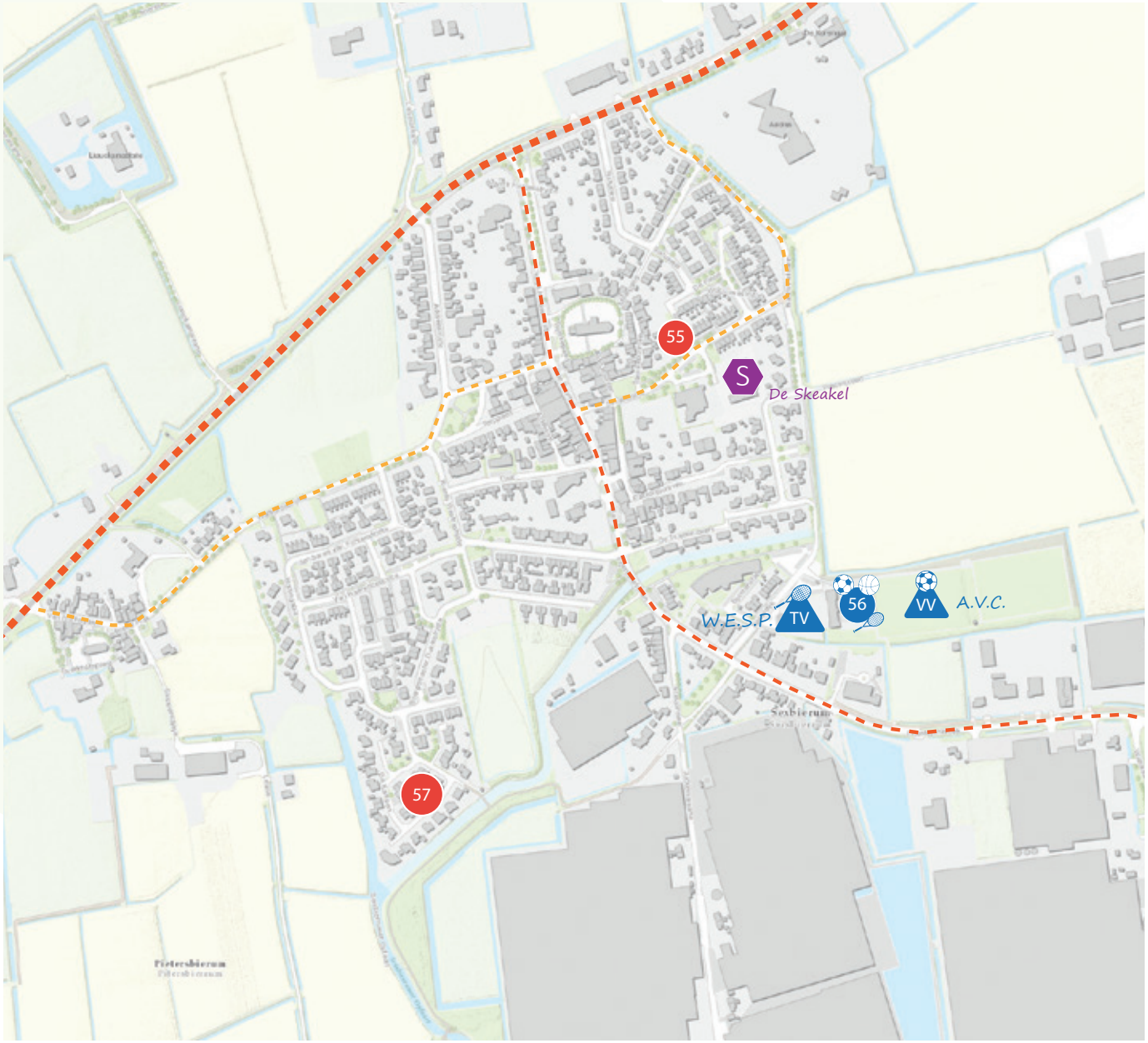
07 Achterbosk

De plek wordt in overleg met het dorp / de omwonenden heringericht als een speelplek voor het dorp.

na 2023

Op de lange termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

Speelruimteplan

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- Locatie 55 en 57 herinrichten als buurt-speelplekken voor een bredere doelgroep.
- Bij locatie 56 meer inzetten op een goede multifunctionele sportvoorziening en minder op spelen.

periode 2020- 2023

Omvormen

Onhandige situering speelplek. Ontwikkelingen rondom het MFA. Omvormen tot groene speelplek zonder toestellen.

na 2023

- Bij het MFA wordt meer ingezet op het spelen. Hierdoor komt aan beide kanten van de doorgaande weg een voorziening.
- Locatie 33 herinrichten wanneer de toestellen toe zijn aan vervanging.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- Locatie 29 en 30 herinrichten als buurt-speelplekken voor een bredere doelgroep.
- Onderzoeken of één van de twee locaties naar het braakliggende terrein verplaatst kan worden.

periode 2020- 2023

Herinrichting speelplek

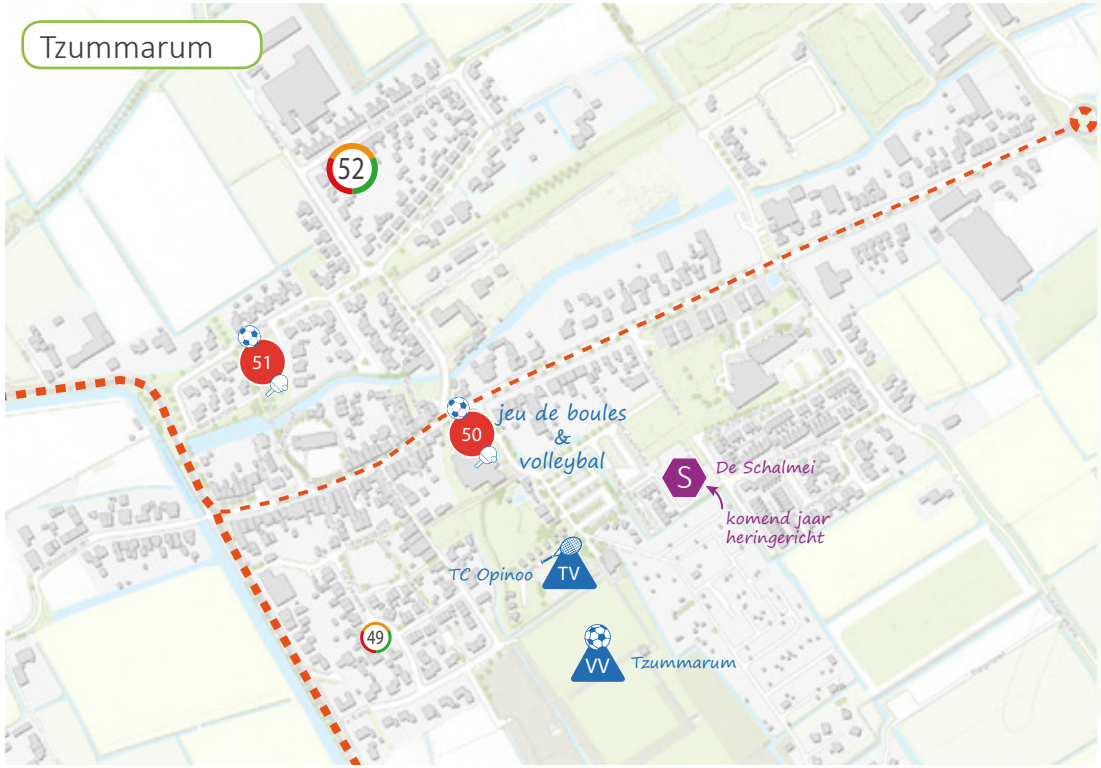

Omvormen

Eén van de twee omvormen naar een groene speelplek zonder toestellen. De andere herinrichten als speelplek.

- Locatie 50 kan gelijkwaardig worden heringericht.
- Locatie 49 omvormen naar een speelplek zonder toestellen.

periode 2020- 2023

Herinrichting kleine speelplek

Omvormen

Locatie 40 herinrichten als kleine speelplek voor de direct omwonenden. Locatie 41 is al leeg, groene speelaanleidingen aanbrengen.

na 2023

- Locatie 39 gelijkwaardig herinrichten.
- Locatie 38 omvormen of verplaatsen richting locatie 39, hier is een parkje aanwezig.

periode 2020- 2023

Omvormen

96 Mied'igge

Enkel toestel in het groen, dicht bij de school. Omvormen tot groene speelplek zonder toestellen.

na 2023

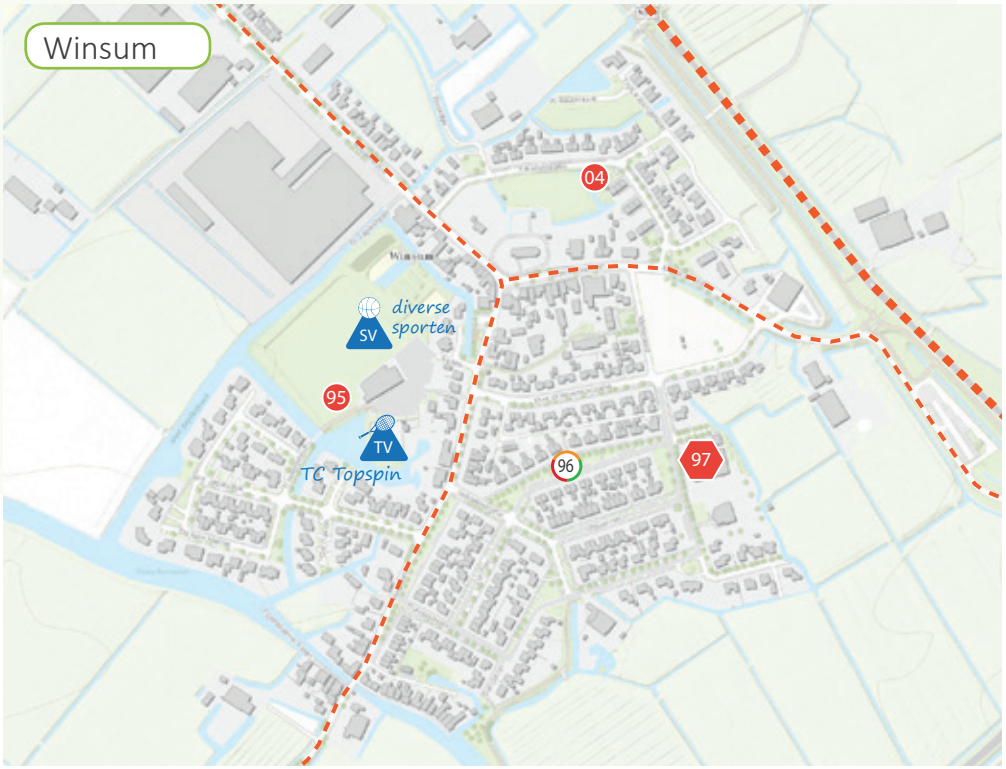
- Het schoolplein is openbaar toegankelijk. Bij herinrichting meer inrichten als plein voor het dorp.
- De invulling van locaties 04 en 95 is nader te bepalen. Of twee kleine speelplekken terugbrengen of samenvoegen tot één grote speelplek.

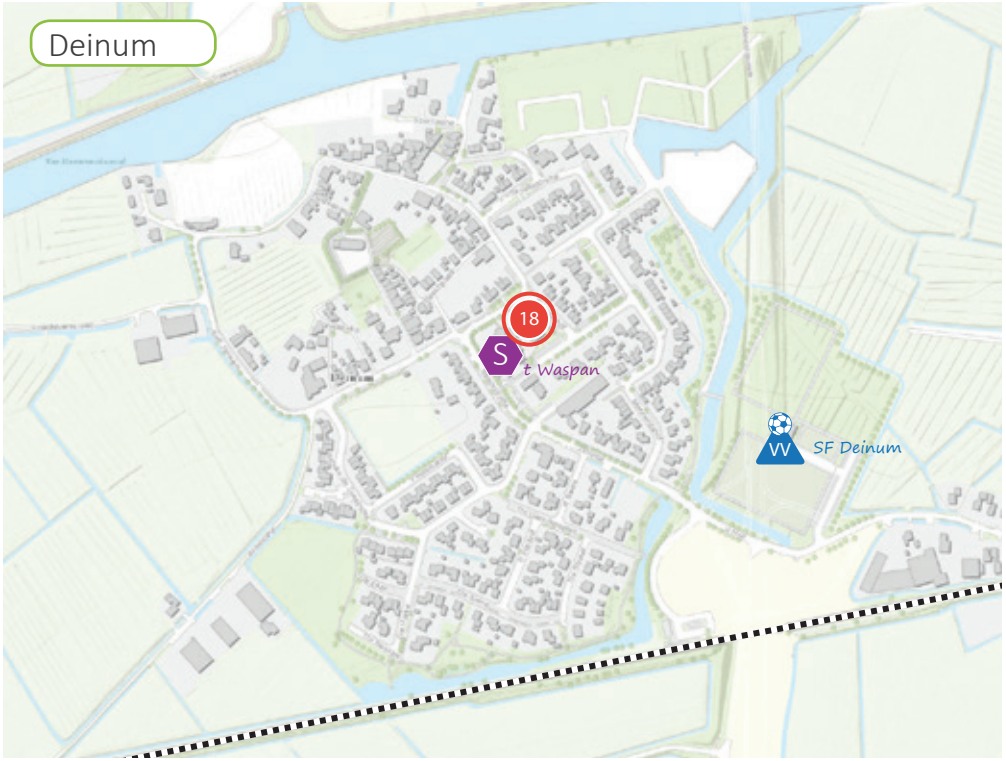
periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- De speelplek wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht.

periode 2020- 2023

Herinrichting speelplek

21 A.C. Bakkerstraat

Speelplek opnieuw inrichten in samenwerking met bewoners. Onderzoeken of speelplek samen kan gaan met het schoolplein tot een openbaar dorps(speel)plein.

na 2023

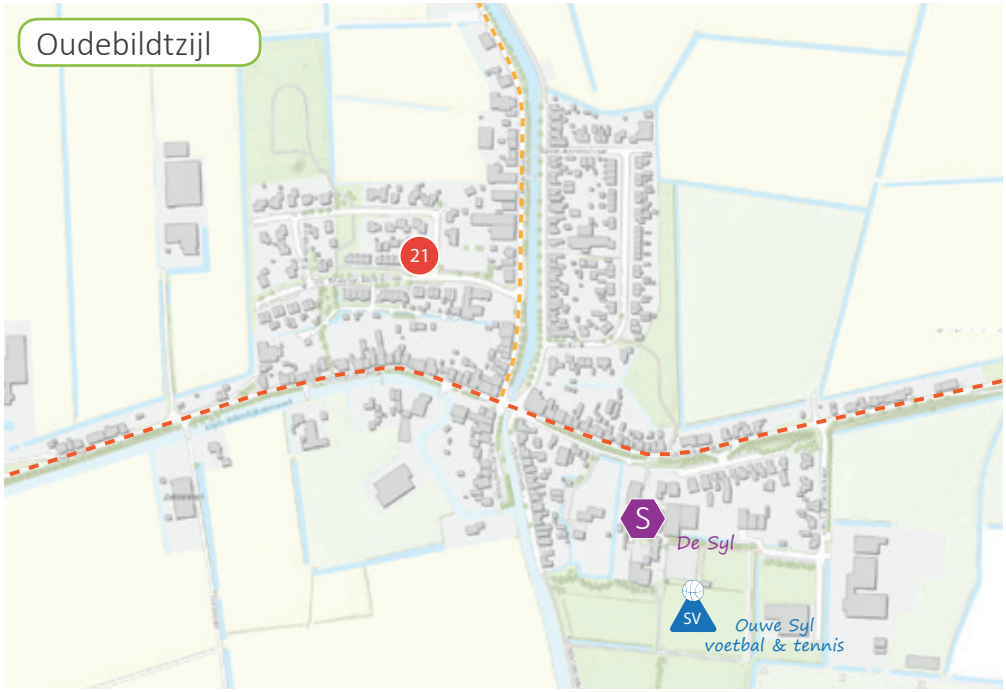
Op de lange termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

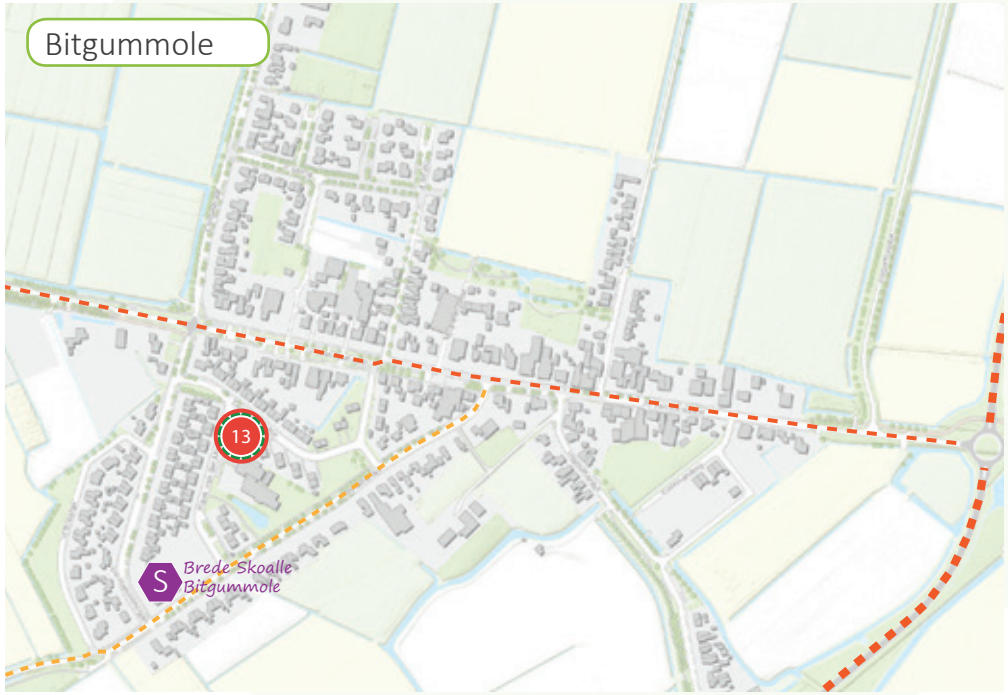
periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- De speelplek wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht. Onderzoeken of speelplek samen kan gaan met het schoolplein tot een openbaar dorps(speel) plein.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- Beide locaties worden in één traject heringericht. Waarbij voorgesteld wordt om op locatie 16 meer in te zetten op sport en bij locatie 15 meer in te zetten op spelen.

periode 2020- 2023

periode 2020- 2023

Herinrichting speelplek

11 De Kamp

Speelplek opnieuw inrichten in samenwerking met bewoners. Dit is en blijft de centrale speelplek in het dorp.

na 2023

- Locatie 10 wordt volledig ingericht als natuurspeelplek.
- Wanneer locatie 12 toe is aan vervanging, dan wordt deze locatie ingericht als speelplek zonder toestellen.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- De speelplek wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht. Onderzoeken of speelplek samen kan gaan met het schoolplein tot een openbaar dorps(speel) plein.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- Locatie 36 opnieuw inrichten als speelplekje voor de buurt.
- Bij de jeu de boulesbaan onderzoeken of hier nog gebruik van wordt gemaakt.
- Locatie 02 behouden als klein natuurspeelplekje.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- De speelplek wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht. Onderzoeken of speelplek samen kan gaan met het schoolplein tot een openbaar dorps(speel)plein.

periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

na 2023

- De speelplekken wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht.
- In Oosterbierum is de speelruimte op verschillende manieren in te richten. Of één grote, centrale speelplek voor het dorp of twee kleine speelplekken op de huidige locaties. Daarnaast is het mogelijk dat één of beide speelplekken samen gaan met het schoolplein tot een openbaar dorps(speel)plein.

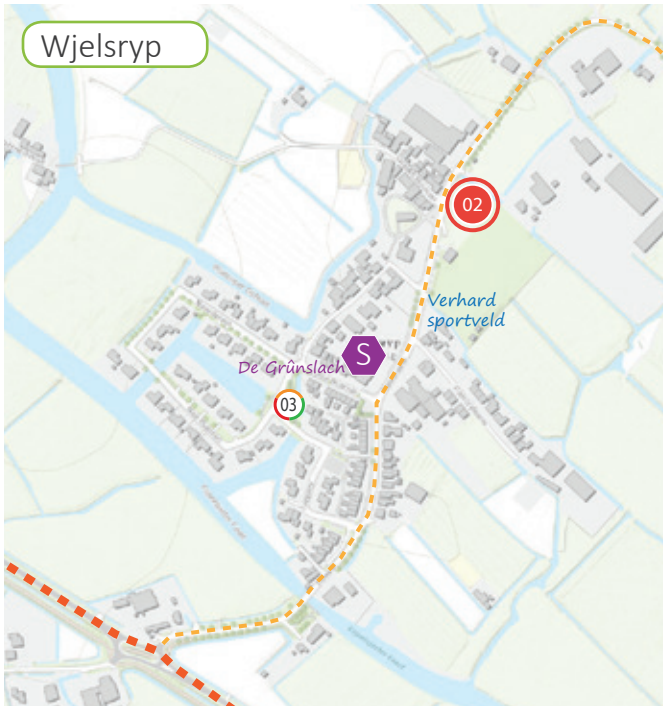
periode 2020- 2023

Op de korte termijn worden geen ingrepen verwacht in dit dorp.

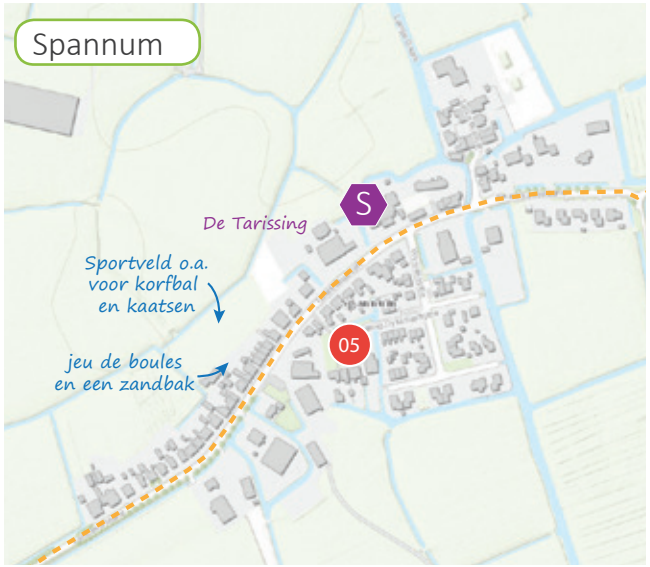
- De grote speelplek (#02) wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht.
- De kleine locatie (#03) wordt omgevormd naar een speelplek zonder speeltoestellen.

Kleine dorpen - periode 2020- 2023

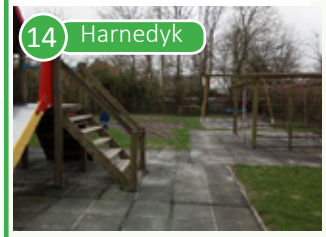

Herinrichting kleine speelplek

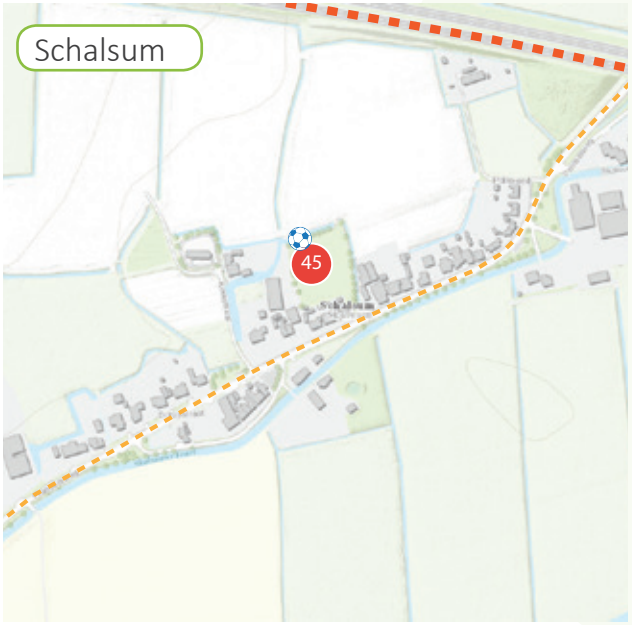
De plek herinrichten in overleg met het dorp.
Onderzoeken of een dorps(speel)plein mogelijk is. Speelplek wordt dan samengevoegd met het schoolplein.

Herinrichting kleine speelplek

Het speelplekje wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht. Eventueel verplaatsen naar andere voorzieningen bij het dorpshuis.

Herinrichting kleine speelplek

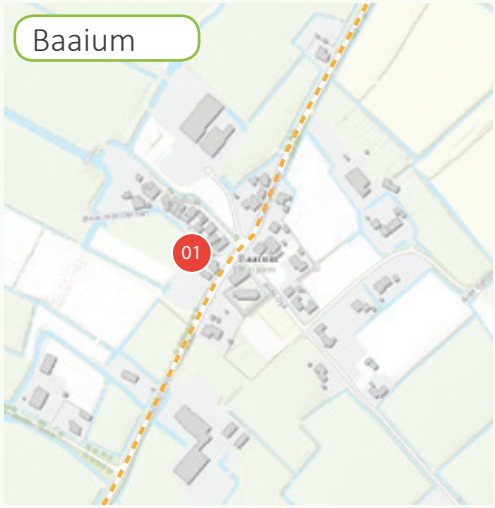
Het speelplekje wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht.

Herinrichting kleine speelplek

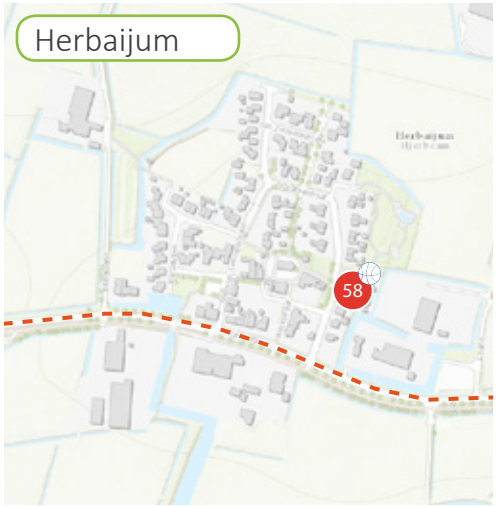

Het speelplekje wordt in overleg met de dorpsbewoners weer ingericht.

Kleine dorpen - na 2023

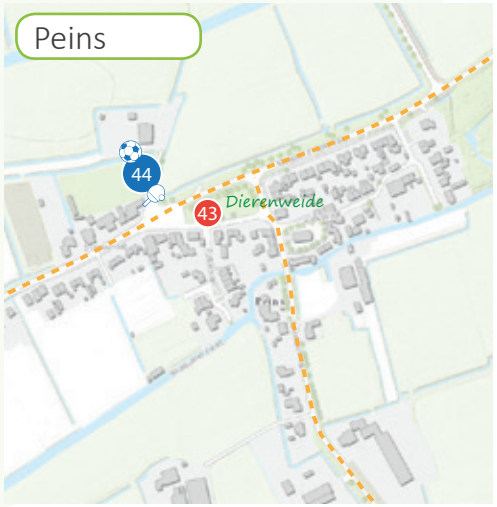

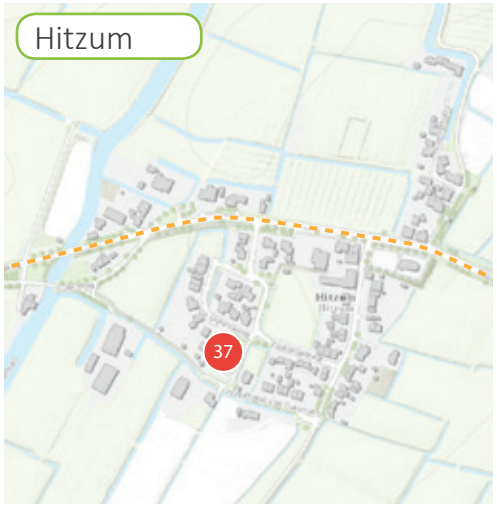

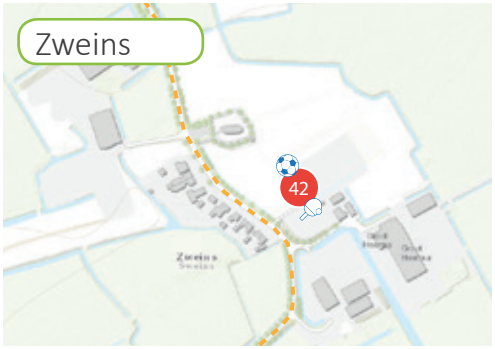

Bij de kleine dorpen die na 2023 aan de beurt zijn voor herinrichting geldt voor het merendeel dat deze opnieuw wordt ingericht in samenwerking met de bewoners.

- Voor Dongjum geldt dat één van de locaties kan worden omgevormd. Een speelplek in het dorp is voldoende.
- In Nij Altoenae onderzoeken of speelplek gecombineerd kan worden met het schoolplein om zo een openbaar dorps(speel)plein te ontwikkelen.
- In Peins zijn twee voorzieningen aanwezig, omdat één daarvan een trapveld is, kunnen beide behouden blijven.

Speelruimteplan